

2018 ile 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

Caner Dalli^{1*}
Ercenk Hamarat²

¹Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye
canerdalli@gmail.com

²Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye
ercenkhamarat@gazi.edu.tr

*Sorumlu Yazar

Geliş tarihi: 04.07.2024
Kabul tarihi: 11.08.2024
Yayın tarihi: 27.10.2025

Özet: Bu çalışmada 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının karşılaştırılması ve analizi amaçlanmıştır. Bu öğretim programları; biçimsel yapı, temel felsefe, özel amaç, beceri, değer, yetkinlik, kazanım, uygulama esasları, öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme boyutları açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını 2018 ve 2024 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanan sosyal bilgiler Öğretim Programları oluşturmaktadır. Dokümanların analizi aşamasında kategoriler veya temalar oluşturularak içerik analizi yöntemiyle yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre 2024 programında kazanım kavramı yerine öğrenme çıktısı ifadesi kullanılmıştır. 2018 programında toplam 131 kazanıma yer verilirken 2024 programında 72 öğrenme çıktısına yer verilmiştir. 2024 programında öğrenme alanlarının isimleri değişmiş ve sayısı 6'ya düşmüştür. 2024 programında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesince belirlenen anahtar yetkinliklere yer verilmemiştir. 2024 programında 19 özel amaç yer alırken 2018 programında 18 özel amaca yer verilmiştir. 2024 programında beceriler; kavramsal, alan, benlik, okuryazarlık, sosyal yaşam, ortak/birleşik altında toplanmıştır. 2024 programında ölçme ve değerlendirme boyutuna daha detaylı yer verilmiştir.

Anahtar Kelime: Sosyal Bilgiler, Öğretim Programı, Karşılaştırmalı Analiz

GİRİŞ

Okullar öğrencilerin belli başlı davranışları öğrendikleri yerlerdir. Çünkü okullar öğrencilere bu davranışların temsil ettiği özellikleri kazandırmak amacıyla kurulmuşlardır. Okullarda öğretilen bir dersin öğretim programında da bu derste öğrencilere kazandırılacak davranışların neler olduğu ve bunların nasıl, hangi yol ya da yöntemle öğretileceği planlanmaktadır (Özçelik, 2016). Bu planlama dönemin şartlarına ve çağın gereklerine göre kendini yenileyebilir ya da dönüşebilir. Öğrenme ve öğretme ortamı olan okulların temel konuların ustalığının öğretimi olarak bilinen geleneksel yöntemlerden uzaklaşarak iletişim, iş birliği ve yaratıcılık gibi çağımızın becerilerine odaklanması gerekmektedir (Taylor, 2009). Sosyal bilgiler dersi de başta iletişim, sorumluluk gibi beceriler olmak üzere küreselleşen dünyada demokratik değerlerle düşünen, etkin ve beceri sahibi vatandaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş bir çalışma alanıdır (Kuru ve Şimşek, 2020). Bu döneme kadar hazırlanan öğretim programlarında sosyal bilgiler dersinin bu amaçla şekillendiği görülebilir.

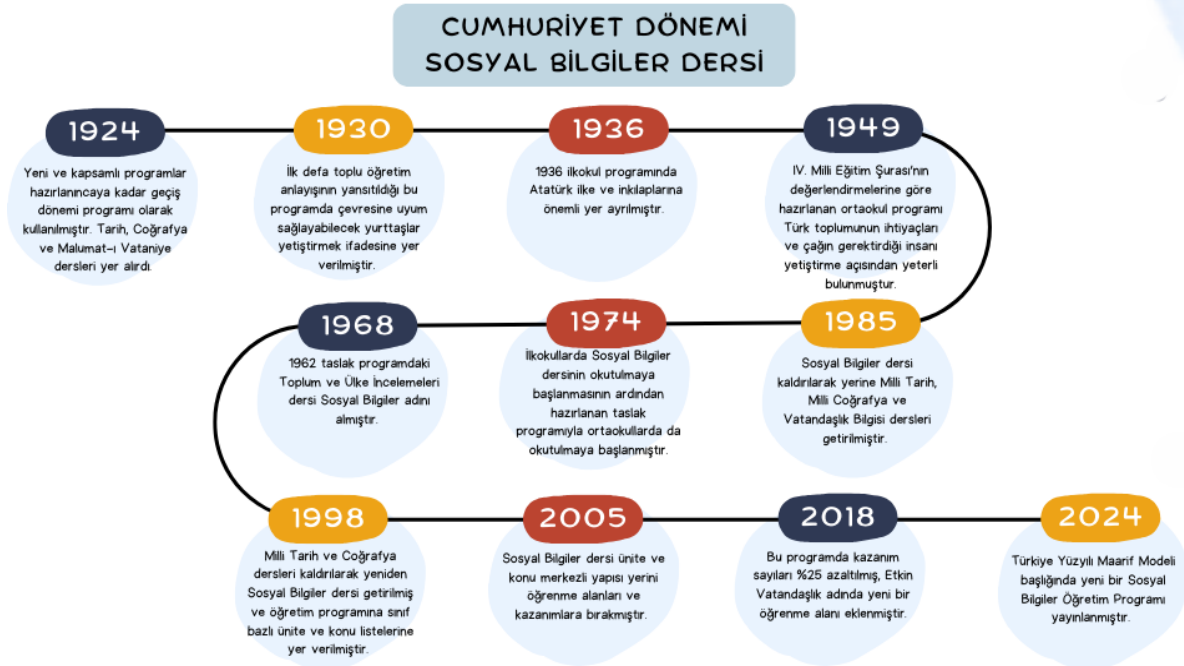
Öğretim programları ve eğitim sistemleri birbirine bağlı ve toplumların geleceği adına önemli unsurlardır. Bir eğitim sisteminin en önemli özelliği aynı kültürde büyüyenlerin o kültür içinde kimlik bulmalarına yardımcı olmaktır (Bruner, 1996). Bu anlayışla 1916 yılında sosyal bilgiler bir okul dersi olarak Amerika Birleşik Devletleri öğretim programına girmiştir. Bu yıldan itibaren gelişen yeni öğretim programlarında hukuk eğitimi, çok kültürlülük ve çevre eğitimi gibi çeşitli konular sosyal bilgilerin boyutları olarak bilinmeye başlamıştır. Bunun gelişerek yeni konularla büyümesinin temel sebebi de Sosyal bilgilerin özünde bir şemsiye tasarım modeli olarak yer alması yatmaktadır (Ross, 2020). Sosyal bilgiler eğitiminde Amerika Birleşik Devletlerin de önemli bir kuruluş olan National Council for the Social Studies (NCSS) tarafından yapılan tanıma göre; sosyal bilgiler, vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla edebiyat, sanat ve sosyal bilimleri disiplinler arası yaklaşımla birleştiren sosyal ve beşerî alandır (NCSS, 1994).

Sosyal bilgiler dersinin Türk eğitim sistemindeki gelişim süreci Amerika Birleşik Devletlerindeki gelişim sürecinden çok daha farklıdır. Sosyal bilgiler dersinin içeriği ile ilgili ilk Türk toplumlarında bazı çalışmalar örnek verilebilir. Türk edebiyatının önemli eserlerinden Dede Korkut Hikayeleri, Kutadgu Bilig,

İlimlerin Tasnifi gibi çalışmalarda sosyal bilgiler dersinin içeriğine rastlanılmaktadır (Şiraz, 2020). II. Abdülhamit döneminde eğitim öğretimde temel hedefin padişaha sadık kullar yetiştirmek olarak alındığı ve vatandaşlık anlayışının bu şekilde geliştiği görülmektedir. Cumhuriyet öncesi dönemde, 1913 İlkokul Programında Tarih ve Coğrafya derslerine ek olarak Malûmât-ı Vataniye, Ahlakiye ve İktisadiye dersleri de eklenmiştir (Özmen, 2015). Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte çağdaş ve uygar insan yetiştirme ilkesinden yola çıkılarak çeşitli programlar ilan edilmiştir. Bu programlar günümüze gelene kadar çeşitli aşamalar ve değişiklikler kaydetmiştir. Bu aşamalar ve değişiklikler "Cumhuriyet Dönemi Sosyal Bilgiler Dersi" başlığı altında bir tarih şeridi olarak aşağıda sunulmaktadır:

Şekil 1

Cumhuriyet Dönemi Sosyal Bilgiler Dersi

Sosyal bilgiler dersinin içeriğiyle ilgili sorular nasıl çeşitlendireceği, seçici öğretim programlarını nasıl bütünleştireceği ve dersin öğretim programını yaratıcı ve yenilikçi yollarla nasıl tasarlanacağı sosyal bilgiler dersini ileriye taşımak için fikir yürütülen önemli konulardandır (Choi & Wagner, 2015). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının temel içeriği ilk zamanlardan bugüne bireylerin zaman ve mekân boyunca girişimlerinin incelenmesine odaklanmaktadır. Sosyal bilgiler dersinin temel görevlerinden biri ise kültürün, değerlerin ve dünya görüşlerinin aktarılmasında önemli bir araç olarak görülmesidir (Ross, 2020). Bu temel görevleri gerçekleştirmek okul ve öğretim programlarının süreci sağlıklı bir şekilde yürütmesiyle gerçekleşebilir. Bu bağlamda öğretim programları çağın gereklerini yerine getiren mevcut gelişimleri takip ederek ortaya çıkan ihtiyaçları değerlendirip buna göre programları geliştirmesi gerekmektedir (Tay, 2017).

Öğretim programları hazırlanırken şu sorular dikkate alınmaktadır: "Niçin öğretilim? Ne öğretilim? Nasıl öğretilim? ve Ne kadar öğretilim?" (Korkmaz, 2023). Bu amaçla hazırlanan öğretim programları, eğitim programının amaçlarıyla birlikte hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme yaşantılarını içeren ve her derse özel hazırlanan planlardır (Tan, 2005). Eğitim programı çocuk ve gençlerin yetişkinlikte yapması gereken becerileri kazandırma ve yetişkin olmaları için deneyimlemeleri gereken özelliklerin toplamıdır (Bobbitt, 2017). Bunun yanı sıra öğretim programı her ders için ayrı hazırlanıp eğitim öğretim süresince öğretmene rehber olmaktadır (Erden, 2015). Bu bağlamda yeni yayımlanan 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (SBDÖP) ile 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programını yapı ve içerik anlamında karşılaştırmak hedeflenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde 2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programını karşılaştıran çalışmalar (Tay, 2017; Koçoğlu & Aydın, 2017; Çoban & Akşit, 2018) bulunmaktadır. Tay (2017)

çalışmasında 2005 SBDÖP ile 2017 taslak öğretim programını vizyon, yaklaşım, hedefler, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları bakımından karşılaştırmıştır. Koçoğlu & Aydın (2017) çalışmasında 2017 SBDÖP hakkında alan uzmanlarının görüşlerine başvurarak program hazırlayıcılara yeni dönütler vermeyi hedeflemiştir. Çoban & Akşit (2018) çalışmasında 2005 ve 2017 SBDÖP ile öğrenme alanı, kazanım, kavram, değer ve beceri boyutları karşılaştırılmıştır. Kalaycı & Baysal (2020) tarafından 2005, 2017 ve 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarını biçimsel özellikler, genel amaçlar, vizyon, kazanımlar, beceri, değer ve kavramlar, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutu açısından karşılaştıran tek çalışmadır. Öztürk & Kafadar (2020) 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programını amaçlar, içerik durumları, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme boyutu açısından inceleyen bir çalışma yayımlamıştır. 2005 ve 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarını derse özgü beceriler açısından doğrudan karşılaştıran çalışma (Eker, 2020) tarafından yayınlanırken çeşitli yönleriyle bu iki programı karşılaştıran çalışmalar (Çiftçi & Akça, 2019; Kuru & Şimşek, 2020; Önlen, Tatan & İbret, 2020) bulunmaktadır. Çiftçi & Akça (2019) çalışmasında 2005 ve 2018 SBDÖP'nı coğrafi beceriler ve coğrafi kazanımlar açısından karşılaştırarak benzer ve farklı yönlerini ortaya koymaktadır. Kuru & Şimşek (2020) çalışmasında 2005 ve 2018 programlarını ders kitaplarında derse özgü becerilerin öğretimini karşılaştırarak incelemiştir. Önlen, Tatan & İbret (2020) çalışmasında 2005 ve 2018 programlarındaki kazanımları yenilenen Bloom Taksonomisi'ne göre karşılaştırmalı bir analize tabii tutmuştur. Bu bağlamda 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının ilanı ile başlayan süreçte programın daha etkin bir şekilde uygulanabilmesi ve 2018 programıyla arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin değerlendirilmesi adına literatürde bu çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışma sosyal bilgiler eğitimi üzerine çalışan alan uzmanlarıyla bu konu üzerine çalışacak araştırmacılara veri kaynağı ve örnek bir çalışma olacağından önem arz etmektedir.

Bu çalışma 2018 ve 2024 yıllarında geliştirilen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının karşılaştırmalı analizinin yapılmasını amaçlamıştır. Bu bağlamda programların biçimsel yapısı, özel amaçları, beceri, değer ve yetkinlikleri, kazanımları (öğrenim çıktısı), uygulama esasları ve öğrenme alanları ile ölçme değerlendirme boyutları ele alınarak karşılaştırma yapılmıştır. Bu temel amaca ulaşmak için şu sorulara cevap aranmıştır:

- 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları karşılaştırıldığında biçimsel yapı, içerikler ve değerlendirme boyutları anlamında nasıl farklılıklar göstermektedir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel araştırma modeliyle tasarlanmıştır. Nitel araştırma; doküman incelemesi, gözlem ve görüşme gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algı ve olayların doğal ortamda bütüncül bir bakış açısıyla takip edilerek nitel bir sürecin ortaya konduğu araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nitel araştırmalar insan deneyimlerinin yorumlanıp anlamlandırılmasıyla araştırmacının katılımcı rolde olduğu esnek bir yapıya sahiptir (Merriam, 2009). Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretim programları tam ve dikkatli bir şekilde analiz edildiğinden araştırmanın modeli betimseldir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2020). Çalışmada 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları tam ve dikkatli bir şekilde derinlemesine incelenerek değerlendirilmiştir.

Veri Kaynağı

Nitel araştırmalarda veriler genellikle metin, zaman zaman da grafik ya da şekil yoluyla toplanmaktadır (Strauss & Corbin, 2014). Nitel araştırma yönteminde araştırmacıların çok çeşitli veriler içinden inceledikleri olguyu en doğru aktaranı belirlemeleri önemlidir (Baltacı, 2018). Bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemine göre verilerin kaynağı belirlenmiştir. Araştırmacı amaçlı örneklemede bilgi açısından zengin olan durumlarda araştırmanın amacı bağlamında daha fazla bilgiye ulaştığı durumları ifade etmektedir (Cochran, 2007). Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş birtakım ölçütleri karşılayan durumların araştırılmasıdır (Marshall & Rossman, 2014). Bu araştırmanın veri kaynağını 2018 yılında uygulamaya konulan ve 6 Şubat 2023 depreminde güncellenen 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ile 2024 yılında yayımlanan ve Milli Eğitim

Bakanlığı tarafından onaylanan 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı oluşturduğu için ölçüt örnekleme kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler doküman analizi yöntemiyle toplanmıştır. Yazılı belgeleri seçici ve sistematik biçimde analiz etmek için kullanılan nitel araştırma yöntemine doküman analizi denmektedir (Wach, 2013). Bu yöntemde veriler dokümanlar, gözlem ve görüşme yoluyla toplanmaktadır (Berg & Lune, 2015). Bu araştırmada Millî Eğitim Bakanlığı 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları doküman olarak kullanılmıştır. Araştırma doküman analizi aşamaları dikkate alınarak uygulanmıştır. Doküman analizi şu aşamalardan oluşmaktadır: Dokümanlara ulaşma; dokümanın orijinalliğini kontrol etme, detaylı ve derinlemesine okuyarak anlamaya çalışma; verileri analiz etme, isteğe bağlı olarak verileri sayısallaştırma ve yüzdelere ifade ederek yorumlamadır.

Çalışmada ilk olarak dokümanlara ulaşılmıştır. Çünkü dokümanın kökeni, yazarı, yazılma sebebi ve içeriğini değerlendirmek çalışmanın yazarının sorumluluğudur (Merriam, 2009). Dokümanlardan 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Öğretim Programlarını İzleme ve Değerlendirme Sisteminden alınırken 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ise Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim programları sayfasından alınmıştır. Çalışmada ikinci olarak dokümanların orijinalliği test edilmiştir. Bu anlamda her iki programa Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı web sayfasında yer alan eğitim-öğretim sayfasının öğretim programları kısmından ulaşılmıştır. Araştırmacılar dokümanları anlama evresinde ise her iki dokümanın çıktısını alarak tek tek ve birbirleriyle karşılaştırarak belirlenen alt problemlere göre değerlendirmiştir. Dokümanların analizi aşamasında ise kategorileri veya temaları oluşturarak içerik analizi yöntemiyle yorumlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. İçerik analizi araştırmacıların yazılan ve söylenenleri sayısallaştırarak nicelleştirme süreci olarak bilinmektedir (Alanka, 2024). Bu çalışmada da 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları yazılı materyal olarak kabul edilmiş ve sistematik biçimde analize tabi tutulmuştur (Aziz, 2015). Verilerin analizinde ilk aşamada araştırmanın amacı ve kapsamına uygun bir şema çizilmiştir. Bu şemanın oluşumunda her iki programın biçimsel yapısı ve içerikleri ana kategoriyi oluşturmaktadır. Bu ana kategorinin üzerine alt kategoriler oluşturularak kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Bu kodlar ve temalar tablolar halinde ve frekans (f) oluşturularak verilmiştir. Buna ek olarak dokümanlardan direkt alıntılar seçilerek bulguların yorumlanmasında örnek olarak sunulmuştur.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlilik kavramları nicel araştırmalardan daha farklı bir şekilde ele alınmaktadır. Nicel araştırmalardaki geçerlik ve güvenirlilik kavramları yerini nitel araştırmalarda inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik kavramlarına bırakmıştır (Arslan, 2022). Bu çalışmada araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için uzman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Uzman incelemesi, araştırma konusu hakkında çalışmaları olan ve nitel araştırma yöntemine hakim uzman tarafından konunun çeşitli boyutlarıyla incelenmesi olarak bilinir ve inandırıcılığı artıran yöntemlerden biridir (Creswell, 2009). Araştırmanın analiz sürecinde verilerin tutarlı ve anlamlı olup olmadığını kontrol etmek adına konusunda uzman bir program geliştirmeci ile iki sosyal bilgiler alan uzmanından görüş alınmıştır. Araştırmanın doğrulanabilirliği ve güven duyulabilirliğini sağlamak adına Arslan (2021) tarafından bazı adımlar örnek olarak verilmiştir. Bu çalışmada bu adımlardan şunlar uygulanmıştır: Verilerin toplanması, analiz süreci ve yorumlanması açık bir şekilde ifade edilmiş, araştırmacı ön kabul ve ön yargılarından sıyrılarak çalışmayı yürütmüş, araştırmada yer verilen kategoriler düzenli aralıklarla uzman görüşüne tabi tutulmuştur. Buna ek olarak nitel araştırmalarda veri analiz sürecinde kullanılan Miles & Huberman modeline göre içsel tutarlılık ve kodlayıcılar arasında görüş birliği sağlanması gerekmektedir. Bu çalışmada Miles & Huberman (1994) güvenirlilik formülü [Güvenirlilik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] kullanılarak kodlayıcılar arasındaki görüş birliği %91,9 olarak tespit edilmiştir. İçsel tutarlılığı ortaya çıkaran kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az %80 olması beklenmektedir (Patton, 2002).

BULGULAR

2018 ve 2024 SBDÖP karşılaştırılmasında çalışmanın ana problem cümlesinden yola çıkarak şu sorulara bulgular aşamasında yer verilmiştir: Sosyal bilgiler Dersi Öğretim Programlarının biçimsel yapısı ve özel amaçları nasıl oluşturulmuştur? Sosyal bilgiler Dersi Öğretim Programlarının beceri, değer ve yetkinlikleri nasıl farklılık göstermektedir? Sosyal bilgiler Dersi Öğretim Programlarının kazanım boyutu nicel ve içerik olarak nasıl farklılık göstermektedir? Sosyal bilgiler Dersi Öğretim Programlarının uygulama esasları nasıl yapılandırılmıştır? Sosyal bilgiler Dersi Öğretim Programlarının öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme boyutları nasıl farklılıklar göstermektedir? Sosyal bilgiler Öğretim Programlarının biçimsel yapısı, programın felsefesi, özel amaçları, beceri, değer ve yetkinlikleri, kazanımları, programın uygulanmasına ilişkin esaslar ve öğrenme alanlarına ilişkin bulgular aşağıda alt başlıklar halinde açıklanmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Biçimsel Yapısı

Programların biçimsel yapı bakımından karşılaştırıldığı özellikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Biçimsel Açından Karşılaştırılması

	2018	2024
Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları	✓	X
Sosyal Bilgiler Dersinin Temel Felsefesi ve Özel Amaçları	X	✓
Öğretim Programlarının Amaçları	✓	X
Öğretim Programlarının Perspektifi	✓	X
Değerlerimiz	✓	X
Yetkinlikler	✓	X
Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı	✓	X
Bireysel Gelişim ve Öğretim Programları	✓	X
Sonuç	✓	X
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Özel Amaçları	✓	✓
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda Temel Beceriler	✓	X
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda Değerler Eğitimi	✓	X
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar	✓	✓
Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri, Değerler)	X	✓
İçerik Çerçevesi (Öğrenme Alanları)	✓	✓
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Yapısı	✓	✓
Öğrenme Öğretme Uygulamaları	X	✓

Tablo 1 (Devam)

	2018	2024
Öğrenme Kanıtları	X	✓
Farklılaştırma	X	✓
Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Alanları, Öğrenme Çıktısı Sayısı ve Süre Tablosu	✓	✓
Sosyal Bilgiler Dersi 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar Ders Kitabı Forma Sayıları ve Ebatları	✓	✓
Sayfa Sayısı	29	132

Tablo 1 incelendiğinde her iki program arasında biçimsel yapı bakımından farklar olduğu tespit edilmiştir. 2018 programının sarmal bir yaklaşımla ve yalın bir içeriğe sahip olarak hazırlandığı vurgulanmıştır. 2024 programı ise bütüncül bir eğitim yaklaşımı temel alınarak hazırlanmıştır. 2018 programında temel felsefe, vizyon ifadelerine yer verilmezken öğretim programlarının perspektifi başlığı altında değer ve yetkinliklerin ayrılmaz bir bütün olduğuna değinilmiştir. 2018 programında ayrıca yetkinlikler başlığı altında “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi” adıyla 8 anahtar yetkinlik verilmiş fakat 2024 programında bu yetkinliklere yer verilmemiştir. Ayrıca 2018 programında değerlerimiz başlığı altında 10 kök değere “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” yer verilmiştir. Bu kök değerlere 2024 programında değinilmemiştir.

2018 programında ölçme ve değerlendirme yaklaşımına ayrı bir başlık verilmişken 2024 programında bu konuya öğrenme kanıtları başlığında değinilmiştir. 2018 programının sonuç kısmında programın güncelleme sürecinde hangi işlem ve aşamalardan geçtiğine yer verilmiştir. 2024 SBDÖP bu işlem ve aşamalara yer vermemiş ayrıca program askıya çıktıktan sonra uzman değerlendirmesi için 10 günlük bir süre verilmiştir. Hem 2018 hem de 2024 programında komisyon listesinin olmaması dikkat çekmektedir. 2018 programında yer alan kazanımlar ifadesi 2024 programında öğrenme çıktıları olarak değiştirilmiştir. 2024 programının “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Yapısı” başlığı altında programda kullanılan kavram ve ifadelere detaylı bir anlatımla yer verildiği görülmektedir. 2018 programının 29 sayfa, 2024 programının ise toplam 132 sayfa olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Özel Amaçları

Tablo 2’de programların özel amaçlarının karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Buna göre programlarda yer verilen farklı özel amaçlar tespit edilmiş benzer yönleri belirtilmiş ve yeni eklenenler vurgulanmıştır.

Tablo 2

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Özel Amaçlar Açısından Karşılaştırılması

2018	2024
1.Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri	1.Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip, lâik, demokratik, mili ve evrensel değerleri yaşatmaya istekli etkin vatandaşlar olarak yetişmeleri

Tablo 2 (Devam)

2018	2024
2. Atatürk ilke ve inkılaplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayıp demokratik, laik, millî ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmaları	2. Kendini tanıyan ve gelişime açık bireyler olarak toplumsal rollerine ilişkin bilgi sahibi olmaları ve toplumsal birliğin sürdürülmesine katkıda bulunmaları
3. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri	3. Etkili iletişim becerilerine sahip olmaları ve toplumsal birliğin sürdürülmesine yönelik olumlu iletişim becerileri geliştirmeleri,
4. Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak milli bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri	4. Yaşadığı çevrenin ve ülkemizin doğal çevre özelliklerini tanımaları, doğa ve insan arasındaki etkileşimi çözümleyebilmeleri ve doğal kaynakları koruma sorumluluğuna sahip olmaları
5. Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekânı algılama becerilerini geliştirmeleri	5. Sürdürülebilir bir yaşam için yerelden küresel insanın doğal ve beşeri çevre etkileşimini sorgulamaları
6. Doğal çevrenin ve kaynakların sınırlılığının farkına varıp çevre duyarlılığı içerisinde doğal kaynakları korumaya çalışmaları ve sürdürülebilir bir çevre anlayışına sahip olmaları	6. Ülkemizde afetlerin etkilerinin azaltılması konusunda yapılması gerekenlere ilişkin öngörde bulunmaları
7. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları	7. Ülkemizin bölgesel ve küresel sorunların çözümünde üstlendiği rolü ve ülkemizin bölgesel ve küresel önemini yorumlamaları
8. Ekonominin temel kavramlarını anlayarak kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde millî ekonominin yerini kavramaları	8. Türk milletinin insanlığın ortak mirasına katkılarını, Türk tarihini, kültürünü, millî ve manevi değerlerimizi bilen, ortak kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda sorumluluk sahibi bireyler olmaları
9. Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli ve saygın olduğuna inanmaları	9. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sürecinde Atatürk'ün ve Türk milletinin gösterdiği fedakarlık ve dayanışmadan yola çıkarak millî birliğin önemine yönelik çıkarımda bulunmaları
10. Farklı dönem ve mekânlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesnelere, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeleri, değişim ve sürekliliği algılamaları	10. Cumhuriyetin Türk milletine siyasi, sosyal ve kültürel katkılarını yorumlayabilmeleri

Tablo 2 (Devam)

2018	2024
11.Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları	11.Demokrasi ilkelerinin Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetim yapısındaki rolünü ve ülkemizde demokrasinin gelişim süreçlerini yorumlayabilmeleri
12.Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlaki gözetmeleri	12.Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetim yapısıyla demokrasinin ilkelerinin ilişkisini çözümlemeleri ve ülkemizde demokrasinin gelişim süreçlerini yorumlamaları
13.Toplumsal ilişkileri düzenlemek ve karşılaştığı sorunları çözmek için temel iletişim becerileri ile sosyal bilimlerin temel kavram ve yöntemlerini kullanabilmeleri	13.Demokratik katılımın önemini farkında olmaları, yakın çevrelerinden başlayarak demokratik katılım süreçlerini deneyimleyebilmeleri
14.Katılımın önemine inanmaları, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için görüşler belirtmeleri	14.Demokratik katılımın gerekliliğinin farkında olmaları ve yakın çevrelerinden başlayarak demokratik katılım süreçlerini geliştirmeleri
15.İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçlerini ve günümüz Türkiye'si üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlemeleri	15. Ekonominin temel kavramlarından yola çıkarak ekonomik faaliyetler ve üretimin ulusal kalkınmadaki rolünü çözümlemeleri
16.Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri	16.Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin toplumsal hayata etkilerini değişim ve süreklilik açısından yorumlayabilmeleri
17.Ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri	17.Sosyal bilimlere ilişkin metodolojik bilgiye sahip bireyler olarak toplumsal sorunlara ilişkin strateji ve çözüm üretebilmeleri
18.Özgür birer birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varması amaçlanmaktadır.	18.Toplumsal sorunlara yönelik sosyal bilimlerin araştırma ve inceleme yöntemlerini kullanarak fikir ve çözüm üretmeleri
	19.Öğrenme ve araştırma süreçlerinde bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaları ve dijital ortamlarda güvenlik ve gizliliğe ilişkin farkındalık kazanmaları amaçlanmaktadır.

Programın özel amaçları karşılaştırıldığında 2018 SBDÖP 18 özel amaç, 2024 SBDÖP ise 19 özel amaca yer verildiği görülmektedir. Her iki programda ilk maddelerin giriş cümleleri hariç temel farklılıklar ve bazı benzerlikler dikkat çekmektedir. İfade ve anlam bakımından birbirine en yakın özel amaç 1. maddedir. Buna rağmen 1. maddede 2024 programında etkin vatandaşlık vurgusu farklılıklardan biri olarak

görülmektedir. 2018 programında yer verilen Atatürk ilke ve inkılapları vurgusu 2024 özel amaçlarında görülmemektedir. 2018 programında yer verilen fakat 2024 programında yer almayan maddeler şunlardır:

- 3. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri
- 9. Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli ve saygın olduğuna inanmaları
- 16. Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri

2018 programında yer verilen 3, 9 ve 16. maddenin de içerikleri dahil olmak üzere 2024 programında yer verilmediği görülmektedir. Özellikle 3. özel amaçtaki hukuk kurallarının bağlayıcılığı ve yasalar önündeki eşitlik ifadesi ve 9. özel amaçtaki mesleklerin saygınlığı toplumun ihtiyacı olduğu kavramlar olarak düşünüldüğünde önemli farklılıklar olarak tespit edilmiştir. Özellikle ana omurgasını erdemli insan yetiştirme üzerine kurmuş olan yeni maarif modelinde 2018 programındaki 16. maddeye benzer bir maddenin yeni programın özel amaçlar kısmında bulunmaması dikkat çekmektedir. Buna mukabil 2024 programında 2018 programına göre ana farklılıklar şu özel amaç maddelerinde görülmektedir:

- 6. Ülkemizde afetlerin etkilerinin azaltılması konusunda yapılması gerekenlere ilişkin öngörüle bulunmaları
- 17. Sosyal bilimlere ilişkin metodolojik bilgiye sahip bireyler olarak toplumsal sorunlara ilişkin strateji ve çözüm üretebilmeleri
- 18. Toplumsal sorunlara yönelik sosyal bilimlerin araştırma ve inceleme yöntemlerini kullanarak fikir ve çözüm üretmeleri

2024 programının 6. özel amacında belirtilen afetler vurgusunun Türkiye'nin son dönemlerinde yaşadığı doğal afetlerin etkisiyle programa dahil edildiği söylenebilir. Buna mukabil 2018 programının özel amaçlarında afet kavramına yer verilmediği görülmektedir. 2024 programının özel amaçlarındaki yeniliklerden biri de sosyal bilim kavramına yer verilmesidir. 2018 programında yer verilmeyen bu kavramın ve yöntemlerinin toplumsal sorunların çözümünde rol oynayabileceği vurgulanmıştır.

2018 ve 2024 programlarının özel amaçlar bakımından benzer yönlerine bakıldığında ilk olarak Türk kültürü ve tarihi vurgusuna 2018 programında 4. maddede 2024 programında 8. maddede yer verildiği bu iki maddenin de ortak amacının kültürel mirası koruma anlayışında birleştiği tespit edilmektedir. Sürdürülebilirlik kavramı 2018 programında 6. maddede sürdürülebilir çevre anlayışının önemi bağlamında 2024 programında ise 5. madde de sürdürülebilir yaşam için sorgulamanın gerekliliği ortak paydasında birleşmektedir. Doğal kaynakları koruma konusundaki hassasiyet 2018 programında yine 6. maddede ifade edilirken 2024 programında 4. maddede doğal kaynakları koruma sorumluluğunu kazandırma bilinciyle ortak paydada buluşulmuştur. 2018 programının 8. maddesinde yer verilen ekonomi başlığı 2024 programında 15. maddede yer verilmiş ve ekonominin temel kavramlarını bilme konusunda hedef birlikteliği bulunmaktadır. 2018 programında 10. maddede yer alan değişim ve sürekliliği algılama kavramı 2024 programının 16. maddesinde kendine yer bularak bilim ve teknolojiye değişim konusunda birbirinden ayrılmıştır. 2018 programında bilim ve teknoloji konusuna 11 ve 12. maddelerde yer verilirken 2024 programında 16 ve 19. maddelerde yer verilerek bu konunun önemini koruduğu tespit edilmiştir. Öte yandan 2024 programında demokrasi ve katılım ifadesine 2018 programına göre çok daha fazla yer verilmiştir. 2018 programında demokrasi ve katılım kavramı 14 ve 15. maddelerde görülürken 2024 programında ise bu kavramlara 11, 12, 13 ve 14. maddelerde yer verilmektedir.

Toplumun bir üyesi olan bireyin kendisinin ve sorumluluklarının farkında olarak toplumsal birliğin sağlanmasına katkıda bulunmasına dikkat çekildiği görülmektedir. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersinin temel hedefi olan etkin vatandaş yetiştirme misyonuna dikkat çekildiğini söylemek mümkündür.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Beceri, Değer ve Yetkinlikleri

2018 ve 2024 programlarında beceri, değer ve yetkinliklere nasıl yer verildiğine dair bulgular aşağıda verilmektedir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Beceriler

Programların beceriler açısından karşılaştırılmasına Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP'nin Beceriler Açısından Karşılaştırılması

2018	2024
Araştırma	Temel düşünme
Çevre okuryazarlığı	Bütünleşik düşünme ↔ (Kavramsal Beceriler)
Değişim ve sürekliliği algılama	Üst düzey düşünme
Dijital okuryazarlık	Zamanı algılama
Eleştirel düşünme	Kronolojik düşünme
Empati	Kanıt dayalı sorgulama ↔ (Alan Becerileri)
Finansal okuryazarlık	Araştırma
Girişimcilik	Tarihsel empati
Gözlem	Değişim ve sürekliliği anlama
Harita okuryazarlığı	Kendini tanıma
Hukuk okuryazarlığı	Kendini yönetme ↔ (Benlik Becerileri)
İletişim	Kendini düzenleme
İş birliği	Bilgi
Kalıp yargı ve önyargıyı fark etme	Dijital
Kanıt kullanma	Finansal
Karar verme	Görsel
Konum analizi	Kültür ↔ (Okuryazarlık becerileri)
Medya okuryazarlığı	Vatandaşlık
Mekânı algılama	Veri
Öz denetim	Sürdürülebilirlik
Politik okuryazarlık	Sanat
Problem çözme	İletişim
Sosyal katılım	İş birliği ↔ (Sosyal Yaşam Becerileri)
Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama	Sosyal farkındalık
Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma	Uyum
Yenilikçi düşünme	Esneklik ↔ (Ortak / birleşik Becerileri)
Zaman ve kronolojiiyi algılama	Sorumlu karar verme
Toplam 27 beceri	

2018 ve 2024 programlarındaki temel farklılıklardan biri becerilerin 2018 programında bir tablo halinde kolaylıkla tespit edilebildiğidir. Fakat 2024 programında beceriler yukardaki Tablo 3'te görüldüğü gibi kendi içlerinde başlıklara ayrılmış ve programın içerisinde herhangi özel bir tablo şeklinde paylaşılmamıştır. 2024 programında beceriler kısmına özel olarak bir başlık ayrılmamıştır. Yukarıdaki tablo oluşturulurken 2024 programında “Sosyal Bilgiler Dersinin Temel Felsefesi ve Özel Amaçları” başlığı altında kavramsal beceriler, alan becerileri ve okuryazarlık becerilerine ulaşılrken “Programlar Arası Bileşenler (Sosyal – Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler, Okuryazarlık Becerileri)” başlığında benlik, sosyal hayat ve ortak/birleşik becerilere ulaşılmıştır.

2018 programında yer alan 27 becerinin birçok alanı kapsadığı görülmektedir. 2024 programında yer alan 27 becerinin ise kendi alt başlıklarına ait olduğu tespit edilmiştir. 2024 programında alan becerileri aktarılırken değişim ve sürekliliği algılama becerisinin ardından “vb” ifadesi kullanılmış ve diğer becerilerden bahsedilmemiştir. 2018 programında yer verilen “çevre okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve politik okuryazarlık”, becerilerinin 2024 programında ayrı bir bölüm açılarak verilen okuryazarlıkların arasında olmadığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra “kalıp yargı ve önyargıyı fark etme, konum analizi, mekânı algılama, öz denetim, yenilikçi düşünme” becerilerine 2024 programında yer verilmemiştir. 2024 programında

“Programlar Arası Bileşenler (Sosyal – Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler, Okuryazarlık Becerileri)” başlığında “girişimcilik becerisi, problem çözme, sosyal katılım, tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma” becerilerine yer verilmemesine rağmen programın öğrenme alanları içerisindeki tablolardaki alt başlıklarda bu becerilere yer verilmiştir. Girişimcilik, sosyal katılım ve tablo, grafik, şekil ve diyagram okuma “alan becerileri” başlığı altında; problem çözme becerisine “beceriler arası ilişkiler” başlığında; Türkçemizin doğru ve etkili kullanılmasına ise “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar” başlığında yer verilmiştir.

2024 programını 2018 programından ayıran temel farklılıklardan biri de becerilerin kullanımı konusundadır. 2018 programında ayrı başlıkta tablo halinde verilen temel beceriler aynı zamanda öğrenme alanları işlenirken kazandırılması gereken becerilerin sadece isimleri verilmiştir. 2024 programında ise becerilerin öğretme – öğrenme uygulamaları başlığı altında nasıl kullanılacağı örnekler üzerinden verilerek uygulama işlerliği ve kolaylığı sağlamıştır. Bunun yanı sıra 2024 programında var olan becerileri davranışa dönüştürmek adına “eğilim” adı verilen başlığa yer verilmiştir. Bu kavram programda “hem bilişsel hem duyuşsal özellikleri kapsayan zihinsel alışkanlıklar” olarak tanımlanmıştır. Bu eğilimler arasında; “merak, öz yeterlilik/kendine inanma, sorumluluk, oyunseverlik, yaratıcılık, merak ettiği soruları sorma, özgün düşünme, öz güven, uzmanlaşma, bağımsızlık, empati, analitiklik, gerçeği arama ve eleştirel bakma” kavramları bulunmaktadır. 2018 programında beceri olarak yer verilen “empati ve eleştirel düşünme” kavramları 2024 programında eğilim olarak yer almıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Değerler

2018 ve 2024 programlarının değerler açısından analizi ve karşılaştırması Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Değerler Eğitimi Açısından Karşılaştırılması

Değerler	2018	2024
Adalet	✓	-
Aile Birliğine Önem Verme	✓	-
Aile Bütünlüğü	-	✓
Bağımsızlık	✓	✓
Barış	✓	-
Bilimsellik	✓	-
Çalışkanlık	✓	✓
Dayanışma	✓	-
Duyarlılık	✓	✓
Dürüstlük	✓	✓
Estetik	✓	✓
Eşitlik	✓	-
Özgürlük	✓	-
Saygı	✓	✓
Sevgi	✓	✓
Sorumluluk	✓	✓
Tasarruf	✓	✓
Vatanseverlik	✓	✓
Yardımseverlik	✓	✓
Dostluk	-	✓
Mütevazılık	-	✓
Temizlik	-	✓
Mahremiyet	-	✓
Sabır	-	✓
Sağlıklı yaşam	-	✓
Toplam 18 Değer		

2018 ve 2024 programlarında toplam 18 değere yer verilmiştir. 2024 programında yeni yer alan değerler “mahremiyet, sabır, sağlıklı yaşam, temizlik, mütevazılık, dostluk” olarak tespit edilirken 2018 programında “aile birliğine önem verme” değerinin 2024 programında “aile bütünlüğü” olarak değiştiği görülmektedir. 2018 programında yer alan “adalet, barış, bilimsellik, dayanışma, eşitlik, özgürlük” değerleri 2024 programında yer almamıştır. 2018 programının özel amaçlarında yer verilen hukuk kuralları; beceriler arasında yer alan hukuk okuryazarlığı ve değerler kısmında yer alan adalet ve eşitlik gibi kavramların 2024 programında yer almaması dikkat çekmiştir.

2018 programında tablo halinde ve bir başlık altında verilen değerler eğitimi 2024 programında beceriler kısmında olduğu gibi “Programlar Arası Bileşenler (Sosyal – Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler, Okuryazarlık Becerileri)” başlığında yer almıştır. Buna ek olarak 2024 programında değerler ile ilgili “öğrenme öğretme uygulamaları” başlığı altında öğrencilere bu değerleri kazandırmak için “değer açıklama, değer analizi, eylem yolu ile öğrenme” yaklaşımlarının kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Değerler eğitimi ile ilgili bu açıklama 2018 programında yer almamaktadır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Yeterlikler

Programların yeterlilikler çerçevesi açısından değerlendirmesine Tablo 5’te yer verilmektedir.

Tablo 5

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Yeterlikler Açısından Karşılaştırılması

	2018	2024
Anadilde iletişim	✓	-
Yabancı dillerde iletişim	✓	-
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	✓	-
Dijital yetkinlik	✓	-
Öğrenmeyi öğrenme	✓	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	✓	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	✓	-
Kültürel farkındalık ve ifade	✓	-

2018 programında yer verilen “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde” belirlenen 8 anahtar yetkinliğe 2024 programında yer verilmemiştir. 2018 programında anahtar yetkinlikler öğrencilerin ulusal ve uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceriler olarak tarif edilmiştir. 2018 programında yer verilen anahtar yetkinliklerin 2024 programında olmaması programların devamlılığı konusunda eksiklik oluşturabilir. Buna mukabil 2018 programında yer verilen anahtar yetkinliklerin öğrencilere kazandırılma ve öğretimi süreci ile ilgili bir açıklamada bulunmamaktadır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Kazanımlar

Öğretim programlarının kazanımların nicel boyutunun nasıl yapılandırıldığına ilişkin bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Kazanımlar Açısından Karşılaştırılması

Sınıf	2018	2024
4. Sınıf	33	17
5. Sınıf	33	19
6. Sınıf	34	19

Tablo 6 (Devam)

Sınıf	2018	2024
7. Sınıf	31	17
Toplam	131	72

2018 programı ile 2024 programı arasında temel farklılıklardan biri 2024 programında kazanım ifadesi yerine “öğrenme çıktıları” kavramının kullanılmasıdır. Bunun yanı sıra tablo incelendiğinde 2018 ile 2024 programları arasında kazanım sayılarında ciddi farklar olduğu tespit edilmiştir. 2018 programında tüm sınıf düzeyleri için toplam 131 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanım sayısından 59 azaltılarak 2024 programında 72 öğrenme çıktısı tespit edilmiştir. Buna ek olarak 2024 programına tüm sınıf düzeylerinde “okul temelli planlama” eklenmiş fakat öğrenme çıktıları belirtilmemiştir. Programda bu konu ile ilgili zümre öğretmenler kurulu tarafından yıl içinde yapılması gereken proje ve sosyal etkinlikler için ayrılan süre olarak belirtilmiştir. Tüm sınıf düzeylerinde 2018 programında kazanım / öğrenme çıktılarının 2024 programına göre yarı yarıya azaldığı tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Uygulama Esasları

Öğretim programlarının uygulanmasında dikkat edilecek hususlar ve esasların benzer ve farklı yönlerinin karşılaştırılmasına ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Uygulama Esasları Açısından Karşılaştırılması

2018	2024
Disiplinler arası yaklaşım	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli
Sosyal Bilgiler Öğretiminin Temel İlkeleri	Disiplinler arası ve bağlam temelli yaklaşım
Yansıtıcı düşünme	Olumlu Sınıf İklimi
Hayat boyu öğrenme	Öğrenci düzeyi ve çevresel şartlar
Kavram öğretimi yaklaşımları	Uygun ölçme ve değerlendirme
Tarihsel duyarlılık ve milli bilinç	Bütüncül bakış açısı
Okul dışı ortamlardan faydalanma	Farklı öğretim materyalleri
Edebi ürünlerle destekli	Öğrenci merkezli
Güncel ve tartışmalı konular	Farklılaştırma
Dijital vatandaşlık	Tarihi karakterler

2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının uygulanmasında dikkat edilecek hususlara 10 ayrı maddede yer ayrılmıştır. 2024 programının 1. maddesinde Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının temel öğelerinin “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metninde” benimsenen ilke ve yaklaşımlara göre şekilleneceği belirtilmiştir. 2018 programının 1. maddesinde ise sosyal bilgiler dersinin disiplinler arası yapısına vurgu yapılmıştır. 2024 programının 2. maddesinde öğrencilerin etkin katılımıyla oluşacak olumlu sınıf ikliminin öneminden bahsedilirken 2018 programında kazanımların gerçekleştirilmesinde sosyal bilgiler öğretiminin temel ilkelerinin (yerellik, güncellik vb.) dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır.

2018 programının 3. maddesinde “Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgiler ve Yansıtıcı Düşünme Olarak Sosyal Bilgiler” anlayışlarına önem verilmesi gerektiği ifade edilirken 2024 programında disiplinler arası ve bağlam temelli yaklaşımla zümre öğretmenler kurulunun dersi planlaması gerektiği ifade edilmektedir. 2018 programının 4. maddesinde hayat boyu öğrenmenin değer ve beceri öğretimindeki önemine değinilirken 2024 programında zümre öğretmenlerinin dersi planlarken öğrenci düzeylerini ve çevresel şartları dikkate alması gerekliliği üzerinde durulmuştur. 2018 programının 5. maddesinde kavram öğretiminin önemine değinilmiş ve anlam karmaşası, kavram karmaşasına yer verilmemesine dikkat edilmesi gerektiği ifade edilmişken 2024 programında beceriler, değerler ve eğilimlerin notla değerlendirilmemesi gerektiği, uygun ölçme değerlendirme araçlarıyla öğrencinin gelişiminin takip edilmesi hususu üzerinde durulmuştur.

2018 programının 6. maddesinde milli bayramlar, önemli olaylar değerlendirilerek tarihsel duyarlılık ve milli bilincin oluşturulmasının öneminden bahsedilirken 2024 programında öğrenme ve öğretme yaşantılarının öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandırmasının önemine dikkat çekilmiştir. 2018

programının 7. maddesi sosyal bilgiler öğretiminde okul dışı ortamlardan faydalanmanın öneminden bahsederken 2024 programında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre farklı öğretim materyalleri kullanmalarının önemi vurgulanmıştır. 2018 programının 8. maddesi sosyal bilgiler dersini edebi ürünler, geleneksel ve modern sanat ürünleriyle desteklemenin gerekliliğini ortaya koyarken 2024 programında öğrenme kanıtlarının öğrenciyi merkeze alan ve onun aktif katılımını sağlayan şekilde çeşitlendirilmesinin sağlanması gerektiği üzerinde durulmuştur.

2018 programının 9. maddesinde kazanımlarla ilgili güncel ve tartışmalı konuların öğretiminde farklı tartışma teknikleri kullanımının önemine değinilirken 2024 programında ise programda yeni yer verilen farklılaştırma bölümünün ders kitaplarında yer almayacağına sadece e-çerik olarak kullanılacağına dair bilgi verilmiştir. 2018 programının 10. maddesinde dijital teknolojideki gelişmeler dikkate alınarak öğrencilerin dijital vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek için ders içi ve ders dışı etkinliklere yer verilmesi gerekliliği belirtilmiştir. 2024 programında ise son maddede tarihi karakterlerin biyografilerini ezberlemekten ötesine geçilmesi gerektiği vurgulanarak onların ortaya koyduğu eserler ve alana katkılarına değinilmesinin öneminden bahsedilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Öğrenme Alanları ve Ölçme Değerlendirme Boyutları

2018 ve 2024 programlarında öğrenme alanlarının nasıl yapılandırıldığı ve ölçme değerlendirme anlayışının farklı ve benzer yönlerine değinilerek bulgular tablo halinde sunulmuştur.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Öğrenme Alanları

Programın öğrenme alanlarının karşılaştırılmasına Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Öğrenme Alanları Açısından Karşılaştırılması

2018	2024
Birey ve Toplum	Birlikte Yaşamak
Kültür ve Miras	Evimiz Dünya
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Ortak Mirasımız
Bilim, Teknoloji ve Toplum	Yaşayan Demokrasimiz
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	Hayatımızdaki Ekonomi
Etkin Vatandaşlık	Teknoloji ve Sosyal Bilimler
Küresel Bağlantılar	
Toplam 7	Toplam 6

Tablo 8 incelendiğinde 2018 programında 7 öğrenme alanı yer alırken 2024 programında bu sayı 6’ya düşürülmüştür. Programın temel farklılıklarından biri de 2024 programında öğrenme alanı kavramı yerine “içerik çerçevesi” kullanılmıştır. Programlarda yer alan öğrenme alanları ya da içerik çerçeveleri isim olarak tamamen değişmiştir. Buna rağmen öğrenme alanlarının içerikleri değerlendirildiğinde; “birey ve toplum” öğrenme alanı “birlikte yaşamak” içerik çerçevesine, “bilim, teknoloji ve toplum” öğrenme alanı “teknoloji ve sosyal bilimler” içerik çerçevesine, “kültür ve miras” öğrenme alanı “ortak mirasımız” içerik çerçevesine, “üretim, dağıtım ve tüketim” öğrenme alanı “hayatımızdaki ekonomi” içerik çerçevesine, “etkin vatandaşlık” öğrenme alanı “evimiz dünya” içerik çerçevesine dönüştüğü tespit edilmiştir. Küresel bağlantılar öğrenme alanı olmamasına rağmen içeriğindeki kazanımlar diğer içerik çerçevesine kaydırılmıştır.

2024 programında yer alan içerik çerçevelerinden “Birlikte Yaşamak” çerçevesinde temel amaç öğrencilerin sosyal bilgiler dersi hakkında fikir sahibi olmalarıdır. 2018 programında “Birey ve Toplum” öğrenme alanında daha çok ben ve biz olma süreçlerinden yola çıkarak sosyoloji, psikoloji ve sosyal psikolojiye odaklanıldığı görülmektedir. “Evimiz Dünya” içerik çerçevesinde harita kullanımı, coğrafi koşullar, afetler ve etkileri, küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolü ve ülkemize komşu devletlerin özellikleri ile ülkemizin konum özelliklerine değinilmiştir. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı tarif edilirken coğrafya odaklı olduğundan bahsedilmiş ve çevre okuryazarlığı, harita okuryazarlığı ve mekanı

algılama becerilerinin kazandırılmasına odaklanılmıştır. “Ortak Mirasımız” içerik çerçevesinde oyun ve oyuncak tarihinden, Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarına, ilk Türk devletlerinden Osmanlı tarihine kadar geniş bir yelpaze çizilmiştir. “Kültür ve Miras” öğrenme alanının tarih odaklı olduğu ve kültürel mirası ön plana çıkardığı tespit edilmiştir. “Yaşayan Demokrasimiz” içerik çerçevesinde Milli Mücadele döneminde Atatürk’ün ve Türk milletinin dayanışmasına, Cumhuriyetin hayatımıza katkısına, etkin vatandaşın özelliklerine ve dijitalleşme ve teknolojik gelişmelere vurgu yapılmıştır. “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanında sosyoloji, siyaset bilimi ve hukuk çerçevesinde oluşturulduğu belirtilerek toplumsal sorunların çözümü ve örgütlü devlet yapısına değinilmiştir. “Hayatımızdaki Ekonomi” içerik çerçevesinde doğal kaynakların sınırlılığı, kaynakları verimli kullanmanın önemi, ekonomik faaliyetler ve meslekler, yatırım ve pazarlama kavramları etrafında şekillenmiştir. “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanı ise girişimci ve bilinçli tüketici becerileri etrafında ekonomi ile doğrudan ilişkili bir alan olduğu belirtilmiştir. “Teknoloji ve Sosyal Bilimler” içerik çerçevesi dijital ortamlardaki güvenlik ve gizlilik, bilim insanlarının çocukluk yaşantıları, teknolojik ürünlerin bilinçli kullanımı, buluşların toplum hayatına etkileri, telif, patent ve mülkiyet hakları ile toplumsal hayatta karşılaşılabilecek sorunların çözümü üzerinde durulmuştur. “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında teknolojiyi kullanma becerisi ile akademik dürüstlük konularıyla oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları

Sosyal bilgiler öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına hangi perspektifle yaklaşıldığına yönelik bulgular aşağıda sunulmuştur. Tablo 9’da her iki programın ölçme ve değerlendirme bulgularının karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 9

2018 SBDÖP ile 2024 SBDÖP’nin Ölçme ve Değerlendirme Açısından Karşılaştırılması

Ölçme ve Değerlendirme Araçları	2018	2024
Bütüncül dereceli planlama anahtarı	-	✓
Kontrol listesi	-	✓
Öğrenme günlüğü	-	✓
Gözlem formu	-	✓
Performans görevi	-	✓
Çalışma yaprağı	-	✓
Öz değerlendirme formu	-	✓
Grup değerlendirme formu	-	✓
Anekdot	-	✓
Yapılandırılmış grid	-	✓
Tanılayıcı dallanmış ağaç	-	✓
Mülakat	-	✓
Akran değerlendirme	-	✓

Tablo 9 incelendiğinde 2018 programında ölçme değerlendirme araçlarından hiçbirine yer verilmediği görülmektedir. 2018 ve 2024 programlarının az rastlanılan ortak özelliklerinden biri ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yarım sayfa kadar yer verilmiş olmasıdır. 2018 programında ölçme ve değerlendirme yaklaşımında sosyal bilgiler dersinden ziyade genel öğretim programlarına yönelik değerlendirmeler yer almıştır. 2024 programında ölçme ve değerlendirme kavramı öğrenme kanıtları olarak değiştirilmiştir. Bu anlamda öğrenme kanıtları biçimlendirici ve süreç odaklı değerlendirme esas alınarak yapılandırılmıştır.

2024 programının ölçme değerlendirme açısından bir diğer farkı da öğrenme alanları içerisinde yer verilen tabloda öğrenme kanıtlarına da yer verilmiştir. Her öğrenme alanı ve öğrenme çıktıları ile ilgili hangi ölçme ve değerlendirme aracının kullanılacağına yönelik bilgiler verilmiştir. Buna ek olarak 2024 programında farklılaştırma adıyla verilen yeni başlığın içerisinde de öğrencilere daha zengin ve derin öğrenme kazandırılması amacıyla dijital içerik üretimi, bireysel öğrenci çalışmaları gibi öğretim tekniklerinden de faydalanılarak ilgili tabloda öğrenme alanlarında verilmektedir. 2024 programında öğrenme alanları içerisinde

yer verilen öğrenme kanıtları ve farklılaştırma başlığına aşağıdaki görselde yer verilmiştir. Şekil 2’de 4. sınıfların birlikte yaşamak öğrenme alanında yer alan öğrenme kanıtları ve farklılaştırma çalışmaları verilmiştir.

Şekil 2

Öğrenme Kanıtları ve Farklılaştırma İçerikleri

ÖĞRENME

KANITLARI Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme çıktıları; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, akran değerlendirme formu, öğrenme günlükleri, kontrol listesi, çalışma yapıtları, grup değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

(Ölçme ve Değerlendirme)

Bütüncül dereceli puanlama anahtarı hazırlanmasında oluşturulacak ürünün özellikleri, öğrencinin düzeyi ve öğretmenin iş yükü göz önüne alınır.

FARKLI LAŞTIRMA

Zenginleştirme Sosyal bilgiler dersinin katkılarına yönelik dijital ortamda poster hazırlanabilir. Bu posterlerden faydalanarak “dijital bir sergi” oluşturulabilir.

Farklı bireysel özelliklere sahip olmanın zenginlik olduğunu şarkı sözü veya dijital öykü yazarak anlatmaları istenebilir.

Dijital araçlar kullanılarak toplumsal birliği sürdürülmesiyle ilgili farklı fikirleri içeren çizgi roman hazırlanması istenebilir.

Destekleme Konunun sadeleştirip somutlaştırıldığı çalışma yapıtları hazırlanıp verilebilir.

Şarkı sözü, şiir yazma gibi ürünler ortaya koymak yerine kısa cümleler kurarak sınıfla paylaşımları istenebilir.

Grup çalışmalarında konuya ilişkin hazırlanan görsel materyalleri yapıştırma, boyama gibi görevler verilebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada 2018 ve 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma kapsamında programların biçimsel yapısı, temel felsefesi, özel amaçları, beceriler, değerler, yetkinlikler, kazanım / öğrenme çıktıları, programların uygulama esasları, öğrenme alanları ve ölçme değerlendirme boyutları değerlendirilerek bulgular kısmında ortaya konmuştur. Programların biçimsel yapısı anlamında değerlendirildiğinde 2018 programının öğretmene yol gösterici anlamda değer katan etkinlik örnekleri ve ölçme değerlendirme kriterlerinden uzak olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamda Kalaycı & Baysal (2020) tarafından 2005, 2017 ve 2018 öğretim programlarının karşılaştırıldığı çalışmada 2005 programının öğretmene rehberlik etme konusunda diğer programlara göre nispeten yeterli olduğunu ve 2018 programının bir programda olması gereken ölçütler dikkate alındığında eksik yönlerinin olduğunu belirtmektedir. 2024 programı da öğretmene rehberlik etmesi açısından öğrenme alanlarındaki öğrenme-öğretme yaşantıları başlığındaki detaylı açıklamaları, öğrenme alanlarında kullanılması gereken ölçme değerlendirme araçlarını belirtmesi yönüyle öğretmene rehberlik edebilir.

Programlar temel felsefe açısından irdelendiğinde 2018 programının bu alana özel bir başlığa yer vermediği tespit edilmiştir. 2024 programında ise “Sosyal Bilgiler Dersinin Temel Felsefesi” başlığının yer aldığı görülmektedir. Çakmak, Kaçar & Akgün (2023) tarafından hazırlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının alan eğitimcilerinin görüşlerine yer verildiği çalışmada 2018 programında en az olumlu etkiye sahip olan boyutlardan birinin felsefe boyutu olduğu vurgulanmıştır. Bu başlık altında özel amaçlara da yer verildiği ve programın oluşturulma sebebinin ise “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, değişen ve gelişen

dünya koşullarından hareketle bireye toplumsal konularda ihtiyaç duyduğu becerilerin kazandırılması amacıyla geliştirilmiştir.” (MEB, 2024) şeklinde yer verilmiştir.

Özel amaçlar bakımından incelendiğinde programda nicel anlamda 2024 programının 19 özel amaç barındırdığı 2018 programının ise 18 özel amaca yer verdiği tespit edilmiştir. Özel amaçlar anlamında pek çok farklılık görünse de bazı ana tema ve kavramların programdaki etkisini devam ettirdiği söylenebilir. Bunlara örnek olarak; “demokrasi, katılım, Türk tarihi, etkili iletişim” kavramlarının ortak kullanımı verilebilir. 2018 programında yer verilen eleştirel düşünme becerisine 2024 programında yer verilmediği görülmektedir. Eleştirel düşünme konusunda yapılan çalışmalar yüksek eleştirel düşünme gücüne sahip olan çocukların akademik başarılarının yüksek olduğu sonucunu göstermektedir (Akbiyık, 2002; Akbiyık ve Seferoğlu, 2006; Çam, 2006; Kurnaz, 2007). 2024 programının özel amaçlar kısmında yer verilmeyen eleştirel düşünme becerisine öğrenme alanlarında eğilimler kısmında “eleştirel bakma” beceriler arası ilişkilerde ise “eleştirel düşünme” olarak yer verilmiştir. Eleştirel düşünme becerisine 2024 SBDÖP’te öğrenme alanlarında yer verilmesi sürece rehberlik etme adına faydalı bir durum olarak görülebilir. 2024 programının özel amaçlar bölümüne yeni eklenen iki maddede “17. Sosyal bilimlere ilişkin metodolojik bilgiye sahip bireyler olarak toplumsal sorunlara ilişkin strateji ve çözüm üretebilmeleri, 18. Toplumsal sorunlara yönelik sosyal bilimlerin araştırma ve inceleme yöntemlerini kullanarak fikir ve çözüm üretmeleri” sosyal bilimler vurgusu ve toplumsal sorunlara çözüm üretmede kullanılacak yöntemlerin belirtilmesi dikkat çekmektedir. Gerek ilgili maddelerin vurgusu ve gerekse de sosyal bilimlerin metodolojik bakış açısının hayata geçirilerek fikir ve çözüm üretebilmek için eleştirel düşünme önemli görülmektedir.

Programların beceri, değer ve yetkinlikler açısından değerlendirildiğinde 2024 programında becerilerin 2018 programından daha farklı sunulduğu görülmektedir. 2018 programında ayrı bir başlık ve tablo halinde sunulmuş beceriler kısmı 2024 programında “programlar arası bileşenler” kısmında okuryazarlık becerileri özelinde verilmiştir. 2024 programında pek çok okuryazarlık becerisine yer verilmesine rağmen çevre okuryazarlığı becerisine yer verilmemiştir. Sosyal bilgiler dersinin çevre bilincini geliştirmede etkili bir ders olduğu unutulmamalıdır (Ergin, 2011; Bülbül & Yılmaz, 2019).

2018 programının değerler bölümünde 2024 programından farklı olarak kök değerlere yer verilmiştir. Bu kök değerler şunlardır: “adalet, dostluk, sevgi, sorumluluk, dürüstlük, yardımseverlik, özenetim, sabır, saygı, vatanseverlik”(MEB, 2018). İlgili kök değerlerden dostluk, sabır, saygı, yardımseverlik, vatanseverlik değerleri 2024 programında yer almıştır. Öztürk & Kafadar (2020) tarafından 2018 SBDÖP değerlendirildiği çalışmada programda değerlerin en önemli parçası olarak görüldüğü ifade edilmektedir. Uğur, Coşkun Keskin & Şenel (2022) tarafından 2018 programına yönelik öğretmen görüşlerinin alındığı çalışmada da öğretmenlerin beceri ve değerleri sınıf içi ve dışında yaptıkları etkinliklerle sorun yaşamadan rahat bir şekilde öğrencilere kazandırabildiklerini ifade etmişlerdir. Demirbaş & Demir (2022) yapılan çalışmada 2018 SBDÖP kazanımlarının önemli ölçüde anahtar yetkinliklerle uyumlu olduğu tespiti de yapılmıştır. Buna rağmen programlar yeterlilikler açısından kıyaslandığında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine 2024 programında yer verilmemiştir.

Programlar arası karşılaştırmada belirgin farklılıkların görüldüğü en önemli alan kazanımlardır. 2024 programında kazanım ifadesi yerine öğrenme çıktıları kullanılmıştır. 2024 programında yer verilen öğrenme çıktılarının 2018 programına göre neredeyse yarı yarıya azaltıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda geçmişte yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler ders saatlerinin, mevcut kazanımları yetiştirecek düzeyde olmadığına yönelik eleştirel görüşlerin sık yer almasına bağlanabilir (Çelikkaya & Kürümlüoğlu, 2018; Memişoğlu & Köylü, 2015; Er & Bayındır, 2015). Ayrıca 2024 programında azaltılan öğrenme çıktıları ile ders yükünün hafifletilmesi söz konusu olabilir (Yıldırım & Çalışkan, 2024). Programların uygulama esaslarının karşılaştırılmasında benzer yönün disiplinler arası yaklaşımın devam etmesidir. Bunun yanı sıra 2024 SBDÖP “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni’nin” sosyal bilgiler dersinin kitap yazım sürecinden öğrenme-öğretme süreci planlamasına kadar referans kaynak olarak kullanılacağı belirtilmektedir.

Programların öğrenme alanlarında da 2024 SBDÖP’de farklılık yapıldığı görülmektedir. 2024 SBDÖP öğrenme alanları 6’ya düşürülürken başlıkların da tamamen değiştiği tespit edilmiştir. 2018 SBDÖP yer alan öğrenme alanları genellikle sosyal bilim disiplinleriyle ilişkili olarak yansıtılmıştır. 2018 programıyla ilgili yapılan çalışmalarda en fazla yer verilen disiplinlerin başında %71,42 ile vatandaşlık ve sosyoloji olduğu tespit edilmiştir (Turan, 2019). 2018 öğrenme alanları NCSS (2010) tarafından öğretim programları standartları çerçevesinde belirtilen temalardan ilham alındığı söylenebilir. Bu temalar; “kültür, bireysel gelişim ve kimlik,

bilim, teknoloji ve toplum, bireyler, gruplar ve kurumlar, küresel bağlantılar, insanlar, yerler ve çevreler, üretim, dağıtım ve tüketim, güç, otorite ve yönetim, zaman, süreklilik ve değişim, vatandaşlık hedefleri ve uygulamalarıdır.” Buna rağmen 2024 programı öğrenme alanları ifadesi yerine içerik çerçevesi başlığını kullanmış ve içerikler açıklanırken başlığın ilgili olduğu özel konular ifade edilmiştir. Programlar ölçme ve değerlendirme açısından değerlendirildiğinde 2018 SBDÖP’ün bu anlamda çok eksik kaldığı görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinde öğrenci başarısını geleneksel yöntemlerle ölçmek yapılandırıcılık ve aktif öğrenme yaklaşımlarına ters düşmektedir (Yalçınkaya, 2015). 2024 programında ölçme değerlendirme araçlarına yer verildiği ve öğrenme alanları içerisinde hangi öğretme-öğrenme yaşantılarına ait olduğu vurgulanmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının analizinin ve karşılaştırılmasının amaçlandığı bu çalışmanın alanyazına her iki programının biçim ve içerik yönünden karşılaştırılması anlamında katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırmacılar 2024 programının sahada uygulanabilirliğine yönelik çalışmalar yapabilir. Araştırmacılar yeni yayınlanacak ders kitaplarının 2024 programına uygun olup olmadığına göre çalışma yapabilir. 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında “erdem-değer-eylem” modelinin işlevliğine yönelik araştırmalar yapılabilir. 2024 SBDÖP geniş yer ayrılan okuryazarlıklar kısmı ile ilgili öğrencilerin anlam düzeyini ölçen araştırmalar yapılabilir. 2024 SBDÖP’nin kullanımını işlevsel hale getirmek adına seminerler ve hizmet içi eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akbıyık, C. (2002). *Eleştirel düşünme eğilimleri ve akademik başarı*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbıyık, C. & Seferoğlu, S. S. (2006). Eleştirel düşünme eğilimleri ve akademik başarı. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 90-99.
- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: teorik bir çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 62-82.
- Arslan, E. (2021). *Turistik tüketimin kimlik inşasındaki rolü*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Arslan, E. (2022). Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51(1), ss. Ö395-Ö407.
- Aziz, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma ve yöntem teknikleri*. Ankara: Nobel.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1) ss. 231-74.
- Berg, B. L. & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Çev. Edt. H. Aydın). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Bobbitt, J. F. (2017). *Eğitim programı*, (Çev. M. E. Rüzgar), Ankara: Pegem.
- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge: Harvard University.
- Bülbül, Y., & Yılmaz, A. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çevre, çevre eğitim ve çevresel vatandaşlık kavramlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 5(2), 165-183.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem
- Çakmak, Z., Kaçar, T. & Akgün, İ. H. (2023). Sosyal bilgiler öğretim programına ilişkin sosyal bilgiler alan eğitimcilerinin görüşleri: Bir Q metot analizi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 666-689. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1290854>
- Çam, B. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin görsel okuma düzeyleri ile okuduğunu anlama, eleştirel okuma ve Türkçe dersi akademik başarıları arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Çelikkaya, T., & Kürümlüoğlu, M. (2018). Yenilenen sosyal bilgiler dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2018(11), 104-120.
- Choi, Y. & Wagner, K. (2015). Subject matters of social studies, M. F. He, B. D. Schultz, W. H. Schubert (Ed.) *The SAGE guide to curriculum in education*, içinde (36-44 ss.) SAGE
- Çiftçi, B., & Akça, D. (2019). 2005 ve 2018 Sosyal bilgiler öğretim programlarının coğrafi beceri ve coğrafi kazanım alanlarının karşılaştırılması. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 2(1), 33-59.
- Çoban, O. & Akşit, İ. (2018). 2005 ve 2017 Sosyal bilgiler öğretim programlarının öğrenme alanı, kazanım, kavram, değer ve beceri boyutları açısından karşılaştırılması. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(1), 479-505.

- Cochran, W. G. (2007). *Sampling techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Demirbaş, İ., & Demir, F. B. (2022). 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının türkiye yeterlilikler çerçevesi açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 1-11. <https://doi.org/10.29065/usakead.1036175>
- Eker, S. (2020). Sosyal bilgiler öğretim programı ile 2018 sosyal bilgiler öğretim programının karşılaştırmalı analizi. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 86-103.
- Er, A. R., & Bayındır, N. (2015). Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin tarih konularının öğretimine ilişkin değer kazanımı ile öğretim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(4), 357-379.
- Erden, M. (2015). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Arkadaş.
- Ergin, E. (2011). *Çevre bilinci geliştirmede sosyal bilgiler dersinin rolüne ilişkin öğretmen görüşleri* (Elazığ ili örneği). (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Kalaycı, N., & Baysal, S. B. (2020). Sosyal bilgiler öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi (2005-2017-2018). *Afyon Kocatepe Üniversitesi sosyal bilimler dergisi*, 22(1), 106-129.
- Koçoğlu, E. & Aydın, M. (2017). Alan uzmanlarına göre 2017 sosyal bilgiler programının 2005 programı çerçevesinde analizi. *International Journal of Social Science Research*, 6 (1), 61- 74.
- Korkmaz, İ. (2023). Eğitim programı: tasarımı ve geliştirilmesi. A. Doğanay (Ed.), *Öğretim İlke ve Yöntemleri içinde* (ss. 3-38). Ankara: Pegem.
- Kurnaz, A. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde beceri ve içerik temelli eleştirel düşünme öğretiminin öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri, erişimi ve tutumlarına etkisi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kuru, G., & Şimşek, A. (2020). 2005 ve 2018 Sosyal bilgiler ders kitaplarındaki derse özgü becerilerin öğretiminin karşılaştırılması. *Kastamonu Education Journal*, 28(6), 2410-2423. doi:10.24106/kefdergi.702220
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. New York: Sage.
- MEB. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı* (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2024). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı* (4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar): Türkiye yüzyılı maarif modeli. Ankara: MEB Yayınları.
- Memişoğlu, H. & Köylü, G. (2015). Sosyal bilgiler dersindeki sorunlar ve çözüm yollarına ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Turkish Studies*. 10(11), p. 1099-1120.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- NCSS (1994). *Expectations of Excellence: Curriculum Standards for Social Studies*, Washington.
- NCSS. (2010). *National Curriculum Standards for Social Studies: Chapter 2—The Themes of Social Studies*. <https://www.socialstudies.org/national-curriculum-> adresinden (Erişim Tarihi: 28.06.2024).

- Önlen, M., Tatan, M., & İbret, B. Ü. (2020). 2005-2018 Sosyal bilgiler öğretim programı 5, 6 ve 7. sınıf kazanımlarının yenilenen bloom taksonomisine göre karşılaştırmalı analizi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 1-13.
- Özçelik, D. A. (2016). *Eğitim programları ve öğretim (genel öğretim yöntemi)*. Pegem.
- Özmen, C. (2015). Dünyada ve ülkemizde sosyal bilgiler. C. Dönmez ve K. Yazıcı (Ed.) *Sosyal bilgiler öğretimi içinde* (3-19 ss.). Ankara: Pegem.
- Öztürk, C., & Kafadar, T. (2020). 2018 Sosyal bilgiler öğretim programının değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 112-126.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. (3rd Ed.). London: Sage
- Ross, W. (2014). The struggle for the social studies curriculum. W. Ross (Ed.) *The Social Studies Curriculum Purposes, Problems, and Possibilities* içinde (17-36. ss.). State University of New York Press.
- Ross, W. (2020). History and social studies curriculum. In *Oxford Research Encyclopedia of Education*. Oxford. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.1062>
- Şiraz, F. (2020). *Politik bir metin olarak sosyal bilgiler öğretim programlarını vatandaşlık eğitimi bağlamında anlama*. (Doktora Tezi) Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Strauss, A. & Corbin, J. (2014). *Basics of qualitative research techniques*. New York: Sage Publications.
- Tan, Ş. (2005). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Pegem.
- Tay, B. (2017). 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile 2017 sosyal bilgiler dersi taslak öğretim programının karşılaştırması, *International Journal of Eurasia Social Sciences*, (8)27, pp. (461-487).
- Taylor, F. (2009). Authentic internet in the EFL class. *Modern English Teacher*, 18(1), 5-9.
- Turan, S. (2019). 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Disiplinlerarası Yapısının İncelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2(2), 166-190.
- Uğur, A., Coşkun Keskin, S., & Şenel, T. (2022). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 2018 sosyal bilgiler öğretim programına yönelik görüşleri. *Öğretmen Eğitimi ve Öğretim*, 3(1), 17-37. <https://doi.org/10.55661/jnate.985816> üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Derg.*, 7(1), 231-274.
- Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. Ids Practice Paper In Brief.
- Yalçınkaya, E. (2015). Sosyal bilgiler öğretiminde ölçme ve değerlendirme. R. Sever (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi içinde* (s. 411-451). Ankara: Nobel.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldırım, Y., & Çalışkan, A. (2024). 2024 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının 2005, 2015 ve 2018 programlarıyla karşılaştırılmalı analizi. *Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 8(1), 108-142. <https://doi.org/10.46452/baksoder.1485390>

Comparison of Social Studies Curricula in 2018 and 2024

Caner Dalli^{1*}
Ercenk Hamarat²

¹Gazi University, Institute of Educational Sciences, Ankara, Türkiye
canerdalli@gmail.com

²Gazi University, Gazi Faculty of Education, Ankara, Türkiye
ercenkhamarat@gazi.edu.tr

*Corresponding Author

Date received: 04.07.2024
Date accepted: 11.08.2024
Date published: 27.10.2025

Abstract: This study aims to conduct a comparative analysis of the social studies curricula of 2018 and 2024. These curricula were compared in terms of formal structure, underlying philosophy, specific purpose, skills, values, competencies, outcomes, principles of application, areas of learning, and dimensions of measurement and evaluation. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data source of the study consisted of the social studies curricula prepared by the Ministry of National Education in 2018 and 2024, and approved by the Board of Education. During the analysis of the documents, categories or themes were created and interpreted using the content analysis method. The findings of the study indicate that the term "learning outcome" was employed instead of the term "outcome" in the 2024 program. While a total of 131 learning outcomes were included in the 2018 program, 72 learning outcomes were included in the 2024 program. In the 2024 program, the names of the learning areas have been changed and the number has been reduced to six. The 2024 program does not include the key competences identified in the Turkish qualifications framework. While there are 19 specific objectives in the 2024 program, there are 18 specific objectives in the 2018 program. In the 2024 program, competencies are grouped under conceptual, domain, self, literacy, social life, and common/unified. In the 2024 program, the dimension of measurement and evaluation is included in more detail.

Keywords: Social Studies, Curriculum, Comparative Analysis

INTRODUCTION

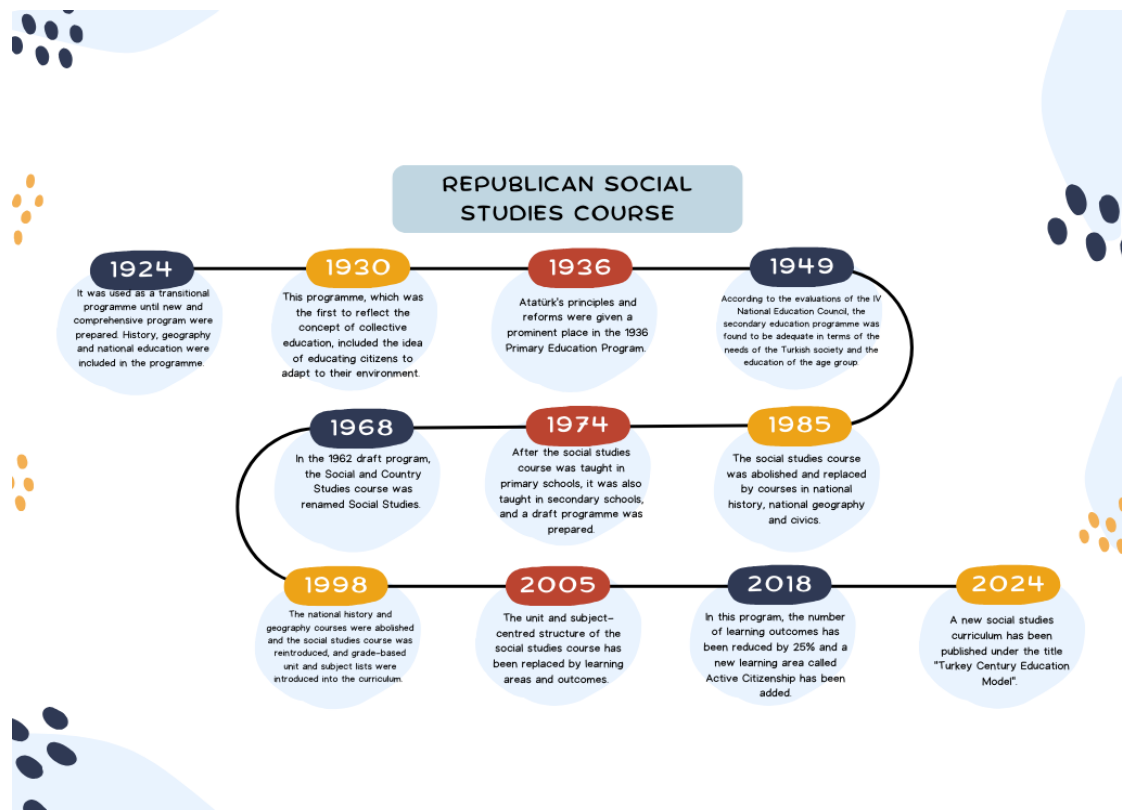
Schools serve as institutions where students are socialized into specific behavioral norms. Schools are established with the objective of providing students with the characteristics represented by these behaviors. The curriculum of a course taught in schools is designed to delineate the behaviors to be acquired by students in that course and to specify the methods, approaches, and techniques to be employed in their instruction (Özçelik, 2016). This planning can renew or transform itself depending on the conditions of the period and the requirements of the age. As learning and teaching environments, schools need to move away from the traditional method of teaching mastery of basic subjects and focus on modern skills such as communication, cooperation and creativity (Taylor, 2009). The social studies course is a field of study that aims to raise effective and skilled citizens who think with democratic values in a globalizing world, especially in skills such as communication and responsibility (Kuru & Şimşek, 2020). It can be seen that the social studies course has been shaped for this purpose in the curricula prepared until this period.

Curricula and education systems are interrelated and important elements for the future of societies. The most important function of an education system is to help those who grow up in the same culture to find an identity within that culture (Bruner, 1996). This understanding led to the introduction of social studies as a school subject in the US in 1916. In the new curricula developed since that year, various subjects such as civics, multiculturalism and environmental education have become known as dimensions of social studies. The main reason for this development and growth with new topics is that social studies is essentially an umbrella design model (Ross, 2020). According to the definition of the National Council for Social Studies (NCSS), which is an important organization in the field of social studies education in the United States of America, social studies is a social and humanistic field that combines literature, arts and social sciences with an interdisciplinary approach to develop citizenship skills (NCSS, 1994).

The development process of the social studies course in the Turkish education system is very different from that in the United States of America. Some studies on the content of the social studies course in early Turkish societies can be cited as examples. The content of the social studies course can be found in works such as Dede Korkut Stories, Kutadgu Bilig, and Classification of Sciences, which are important works of Turkish literature (Şiraz, 2020). During the reign of Abdülhamid II, it is evident that the primary objective of the educational system was to foster the production of loyal servants for the Sultan, and that the concept of citizenship was shaped in accordance with this objective. In the pre-republican period, the primary school program of 1913 added Malûmât-ı Vataniye, Ahlakiye and İktisadiye courses in addition to history and geography courses (Özmen, 2015). With the proclamation of the Republic, various programs were announced based on the principle of educating modern and civilized people. These programs have gone through different stages and changes until today. These stages and changes are presented below under the title "Social Studies Course in the Republican Era" as a history strip:

Figure 1

Social Studies Course in the Republican Period

How to diversify the questions asked about the content of social studies courses, how to integrate selective curricula, and how to design course curricula in creative and innovative ways are key issues being considered to move social studies courses forward (Choi & Wagner, 2015). The core content of the social studies curriculum focuses on the study of individual initiatives across time and space, from the earliest times to the present. A primary objective of the social studies course is to serve as a conduit for the transmission of culture, values, and worldviews (Ross, 2020). The realization of these fundamental tasks can be achieved through the sound management of the process by schools and curricula. In this context, curricula should follow current developments that meet the requirements of the age, assess emerging needs and develop programs accordingly (Tay, 2017).

The following questions are considered in the preparation of the teaching program: "Why should we teach? What should we teach? How should we teach and how much should we teach?" (Korkmaz, 2023). Curricula prepared for this purpose are plans that include objectives, content, learning-teaching process, measurement and evaluation experiences together with the goals of the educational program, and they are prepared specifically for each course (Tan, 2005). The curriculum is the sum of the characteristics that children and young people need to experience in order to acquire the skills they need in adulthood and to become adults (Bobbitt, 2017). In addition, the curriculum is prepared separately for each course and guides the teacher during the education (Erden, 2015). In this context, the aim is to compare the newly published Social Studies Curriculum 2024 (SCCP) and the Social Studies Curriculum 2018 in terms of structure and content.

When reviewing the literature, some studies compare the 2005 and 2017 social studies curriculum (Tay, 2017; Koçoğlu & Aydın; 2017; Çoban & Akşit, 2018). Tay (2017) compared the 2005 SCCP and the 2017 draft curriculum in terms of vision, approach, objectives, content, teaching situations and assessment dimensions. Koçoğlu & Aydın (2017) aimed to provide new feedback to the curriculum preparers by applying the opinions of field experts on the 2017 social studies curriculum (SSC). In the study of Çoban & Akşit (2018), the dimensions of learning domains, outcomes, concepts, values and skills were compared with the SSC of 2005 and 2017. Kalaycı & Baysal (2020) is the only study that compared 2005, 2017 and 2018 social studies curricula in terms of formal features, general objectives, vision, outcomes, skills, values and concepts, content, teaching situations and assessment dimensions. Öztürk & Kafadar (2020) published a study that examined the 2018 Social Studies Curriculum in terms of objectives, content, situations, learning-teaching processes, and evaluation dimensions. While a study was published Eker (2020) that directly compared the 2005 and 2018 social studies curricula in terms of course-specific skills, there are studies that compare these two programs in different aspects (Çiftçi & Akça, 2019; Kuru & Şimşek, 2020; Önlen, Tatan & İbret, 2020). In their study, Çiftçi & Akça (2019) compared the 2005 and 2018 SSCs in terms of geographical skills and geographical acquisition, and identified their similarities and differences. Kuru & Şimşek (2020) examine the 2005 and 2018 programs by comparing the teaching of course-specific skills in textbooks. Önlen, Tatan & İbret (2020) undertook a comparative analysis of the outcomes of the 2005 and 2018 programs according to the revised Bloom's Taxonomy. In this context, the present study was deemed necessary to address a critical gap in the existing literature, particularly in light of the implementation of the 2024 Social Studies Curriculum. The study's primary objective was to enhance the effectiveness of the program through a comprehensive evaluation of its differences and similarities with the 2018 program. This study is important because it will be a source of data and an exemplary study for practitioners working in social studies education and for researchers who will work on this topic.

This study aims to provide a comparative analysis of the social studies curricula developed in 2018 and 2024. In this context, the formal structure, specific objectives, skills, values and competencies, outcomes (learning outcomes), implementation principles, learning domains, and measurement and evaluation dimensions of the programs were discussed and compared. In order to achieve this main objective, answers were sought to the following question:

- Comparing the social studies curricula of 2018 and 2024, how do they differ in terms of formal structure, content, and assessment dimensions?

METHOD

Research model

This study was designed using a qualitative research model. Qualitative research can be defined as a study that uses qualitative data collection methods such as document review, observation, and interviews to follow perceptions and events in natural settings from a holistic perspective to reveal qualitative processes (Yıldırım & Şimşek, 2018). Qualitative research has a flexible structure in which the researcher plays a

participatory role by interpreting and making sense of human experiences (Merriam, 2009). Since the social studies curricula were fully and carefully analyzed in this study, the research model is descriptive (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2020). In this study, the social studies curricula of 2018 and 2024 were thoroughly and carefully analyzed.

Data source

In qualitative research, data is generally collected through text and occasionally through graphics or figures (Strauss & Corbin, 2014). In the qualitative research method, the researcher needs to determine the most accurate transfer of the phenomenon being studied among a wide variety of data (Baltacı, 2018). In this study, the source of data was determined using the purposive sampling method. In purposeful sampling, the researcher refers to situations in which the researcher obtains more information related to the purpose of the research in information-rich situations (Cochran, 2007). Criterion sampling, one of the purposive sampling methods, was used in the study. Criterion sampling is the study of situations that meet certain predetermined criteria (Marshall & Rossman, 2014). It was used in this study because the data source consisted of the 2018 Social Studies Curriculum, which was implemented in 2018 and updated on 6 February 2023, and the 2024 Social Studies Curriculum, which was published in 2024 and approved by the Ministry of National Education.

Data collection

In the research, data was collected using the document analysis method. The qualitative research method used for the selective and systematic analysis of written documents is referred to as document analysis. (Wach, 2013). In this method, data are collected through documents, observations and interviews (Berg & Lune, 2015). In this study, the Ministry of National Education's 2018 and 2024 social studies curricula were used as documents. The research was conducted considering the stages of document analysis. It consists of the following stages: Accessing the documents, checking the originality of the document, trying to understand it by reading it in detail and in depth, analyzing the data, optionally quantifying the data and interpreting it by expressing it in percentages.

Firstly, the documents were accessed on the grounds that the onus falls upon the study's author to evaluate the document's origin, author, purpose, and content (Merriam, 2009). While the social studies curriculum of 2018 was taken from the curriculum monitoring and evaluation system of the Ministry of National Education, the social studies curriculum of 2024 was taken from the Turkish Century Education Model Curriculum page of the Ministry of National Education. Secondly, the authenticity of the documents was checked. In this sense, both programs were accessed from the Curricula section of the Education and Training page on the web page of the Board of Education and Discipline. In the stage of understanding the documents, the researchers printed both documents and evaluated them one by one by comparing them with each other according to the sub-problems identified. In the analysis phase of the documents, categories or themes were created and interpreted using the content analysis method.

Analysis of the data

In this study the data was analyzed using content analysis. Content analysis is known as the process of quantifying what is written and said by the researcher (Alanka, 2024). In this study, the social studies curricula of 2018 and 2024 were accepted as written material and subjected to systematic analysis (Aziz, 2015). In the first stage of data analysis, a scheme was drawn that was suitable for the purpose and scope of the study. The formal structure and content of both programs constituted the primary category in the formulation of this scheme. Subcategories were created within this main category and codes and themes were formed. These codes and themes are presented in tables and frequencies (f). In addition, direct quotations from the documents were selected and presented as examples in the interpretation of the findings.

Validity and reliability of the study

The concepts of validity and reliability are handled differently in qualitative research than in quantitative research. In quantitative research, these concepts research have been replaced by the concepts of credibility, transferability, consistency and verifiability in qualitative research (Arslan, 2022). In this study, the expert review method was used to ensure the credibility of the research. The term "expert review" refers to the examination of a subject from multiple perspectives by a specialist who has thoroughly studied the research topic and possesses a solid understanding of qualitative research methods. This approach is widely regarded as a highly effective strategy to enhance credibility (Creswell, 2009). In the process of analyzing the research, an expert curriculum developer and two experts in the field of social studies were consulted to check whether the data were consistent and meaningful. To ensure the verifiability and trustworthiness of the research, Arslan (2021) gave some steps as examples. The following steps were applied in this study: The data collection, analysis process and interpretation of the data were clearly stated, the researcher conducted the study free from presuppositions and prejudices, and the categories included in the study were subjected to expert opinion at regular intervals. In addition, according to the Miles & Huberman model used in the data analysis process in qualitative research, internal consistency and consensus among coders should be ensured. In this study, using Miles & Huberman's (1994) reliability formula [reliability = consensus / (consensus + disagreement)], the consensus between the coders was found to be 91.9%. Based on the findings of the coding audit, which demonstrates internal consistency, it is anticipated that the consensus between the coders should be a minimum of 80% (Patton, 2002).

FINDINGS

In comparing the 2018 and 2024 SSC, the following questions were included in the findings phase based on the main problem statement of the study: How are the formal structure and specific objectives of the social studies curricula shaped? How do the skills, values and competencies of the social studies curricula differ? How does the achievement dimension of the social studies curricula differ in terms of quantity and content? How are the implementation principles of the social studies curricula structured? How do the learning domains and the assessment and evaluation dimensions of the social studies curricula differ? The findings relating to the formal structure of the social studies curricula, the philosophy of the curriculum, the specific objectives, the skills, values, and competencies, the outcomes, the principles of implementation of the curriculum, and the learning areas are explained in the subheadings below.

Formal structure of social studies curricula

The features of the formal structure of the programs compared are shown in Table 1.

Table 1

Comparison of 2018 SSC and 2024 SSC in terms of Formal Structure

	2018	2024
Ministry of National Education Curricula	✓	X
Aims and Objectives of the Social Studies Curriculum	X	✓
Objectives of Curriculum	✓	X
Perspective of Teaching Program	✓	X
Values	✓	X
Competencies	✓	X

Table 1 (Continued)

	2018	2024
The methodology employed for the assessment and evaluation of curricula	✓	X
The Individual Development and Teaching Programs	✓	X
Result	✓	X
Specific Objectives of the Social Studies Curriculum	✓	✓
The curriculum for basic social studies skills	✓	X
The incorporation of values education in the social studies curriculum	✓	X
Considerations in the Implementation of the Social Studies Curriculum	✓	✓
Cross-Program Components (Social-Emotional Learning Skills, Literacy Skills, Values)	X	✓
Content Framework (Learning Domains)	✓	✓
Structure of the Social Studies Curriculum	✓	✓
Learning Teaching Practices	X	✓
Evidence of Learning	X	✓
Differentiation	X	✓
Social Studies Course Learning Areas, Number of Learning Outcomes and Duration Table	✓	✓
Social Studies Course 4, 5, 6 and 7th Grades Textbook Number of Forms and Sizes	✓	✓
Number of Pages	29	132

A thorough examination of Table 1 reveals significant differences between the two programs with respect to their formal structure. It was emphasized that the 2018 program was developed with a spiral approach and a straightforward content structure. In contrast, the 2024 program was developed in accordance with a holistic educational approach. While the 2018 program does not include basic philosophy and vision statements, it is stated that values and competencies are an inseparable whole under the heading of 'perspective of curricula.' The 2018 program enumerates eight key competencies under the rubric of the Turkish Qualifications Framework. However, these competencies are not included in the 2024 program. Furthermore, the 2018 program included ten root values, namely justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, and benevolence, under the heading of values. The root values are not referenced in the 2024 program.

In the 2018 program, a distinct title was assigned to the measurement and evaluation approach, whereas in the 2024 program this topic was referenced under the heading of learning evidence. In the concluding section of the 2018 program, the processes and stages that the program underwent during the update process were outlined. The 2024 iteration of the program did not include these processes and stages. Instead, a 10-day period was allotted for expert evaluation following the suspension of the program. It is worth noting that neither the 2018 nor the 2024 programs include a list of commissioners. The term 'outcomes' In the 2018 program was

replaced with 'learning outcomes' in the 2024 program. In the 2024 program, the title 'Structure of the Social Studies Curriculum' provides a detailed explanation of the concepts and expressions used throughout the program. An analysis of the two programs reveals that the 2018 program was 29 pages, while the 2024 program consisted of 132 pages in total.

Specific objectives of social studies curricula

Table 2 shows the comparison of the specific aims of the programs. This analysis reveals the presence of distinct specific aims within the programs, the identification of analogous aspects, and the emphasis on novel additions.

Table 2

Comparison of 2018 SSC and 2024 SSC in terms of Specific Objectives

2018	2024
1.To raise them as citizens of the Republic of Türkiye who love their homeland and nation, know and use their rights, fulfill their responsibilities and have national awareness.	1.As citizens of the Republic of Türkiye, to grow up as active citizens who love their homeland and nation, know and use their rights, fulfil their responsibilities, have national consciousness, and are willing to keep secular, democratic, national and universal values alive.
2.To gain an understanding of the role of Atatürk's principles and reforms in the social, cultural and economic development of the Republic of Turkey, and to demonstrate a commitment to upholding democratic, secular, national and contemporary values.	2.To gain insight into their social roles as individuals who are aware of their identity and are receptive to growth, and to contribute to the preservation of social cohesion.
3.To recognize that the principles of the rule of law are applicable to all individuals and organizations, without exception, and that they are all subject to the same legal framework.	3.To develop effective communication skills and to foster positive communication practices that facilitate social cohesion.
4.To gain an understanding of the fundamental elements and processes that constitute Türkiye culture and history, and to recognize the necessity to safeguard and advance the cultural heritage that facilitates the formation of national consciousness.	4.To be able to recognise the natural environmental characteristics of the environment and our country. Furthermore, it is vital to be able to analyze the interaction between nature and human beings, and to accept responsibility for the protection of natural resources.
5.The interaction between human beings and the environment can be explained by recognizing the general geographical features of the world and the environment in which they live. This enables them to perceive space in a way that allows them to interact with their surroundings in a meaningful way.	5.To examine the interaction between the natural and human environments at all levels, from the local to the global, with a view to achieving sustainable life on Earth.
6.To comprehend the constraints of the natural environment and its resources, to endeavor to safeguard these resources through environmental awareness, and to cultivate a sustainable environmental understanding.	6.To make predictions regarding the measures that must be taken to minimize the impact of disasters in our country.

Table 2 (Continued)

2018	2024
7.To engage in critical thinking is essential for individuals who are able to access accurate and reliable information.	7.To analyze the role of our country in resolving regional and global issues and to evaluate the regional and global significance of our country in this context.
8.To gain an understanding of the fundamental principles of economics and to comprehend the role of the national economy in the context of economic development and international economic relations.	8.To be individuals who are aware of the contributions of the Türkiye nation to the collective heritage of humanity, including its history, culture, and national and spiritual values, and who are responsible for the protection and advancement of shared cultural heritage.
9.The conviction is held that labor is of significance in social life and that every profession is indispensable and esteemed.	9.One may infer the importance of national unity based on the sacrifice and solidarity demonstrated by Atatürk and the Türkiye nation during the establishment of the Republic of Türkiye.
10.To identify similarities and differences between people, objects, events and phenomena. Furthermore, the ability to perceive change and continuity is essential, which can be achieved by questioning historical evidence from different periods and places.	10.To be able to interpret the political, social and cultural contributions of the Republic to the Türkiye nation.
11.To utilize information and communication technologies in a discerning manner, with a clear understanding of the evolution of science and technology and its impact on social structures.	11.To be able to interpret the role of the principles of democracy in the administrative structure of the Republic of Türkiye and the development processes of democracy in our country.
12. To observe the ethical principles that should be adhered to when accessing, utilizing and generating information based on scientific reasoning.	12.To analyze the relationship between the administrative structure of the Republic of Turkey and the principles of democracy, as well as to interpret the development processes of democracy in our country.
13.To utilize fundamental communication skills and concepts, in addition to the fundamental methods of social sciences, in order to organize social relations and resolve the issues that arise.	13.To be aware of the importance of democratic participation, to be able to experience democratic participation processes starting from their immediate environment.
14.The conviction in the significance of active involvement and the articulation of perspectives for the resolution of individual and collective challenges is a core tenet of this philosophy.	14.To acknowledge the significance of democratic involvement and to cultivate democratic participation procedures, beginning at the local level.
15.The examination of human rights, national sovereignty, democracy, secularism and the historical processes of the concepts of the republic, alongside an investigation into their effects on contemporary Türkiye, can be achieved through an understanding of democratic principles.	15.To analyze the role of economic activities and production in national development, with a particular focus on the fundamental concepts of economics.
16.To gain insight into the significance and methods of attaining virtuous conduct by embracing national, spiritual, and universal values.	16.To be able to interpret the effects of scientific and technological developments on social life in terms of change and continuity.
17. Show sensitivity to issues concerning their country and the world.	17. To develop strategies and solutions for social problems, utilizing a methodological understanding of the social sciences.

Table 2 (Continued)

2018	2024
18. To facilitate the realization of the physical and emotional characteristics, interests, wishes and abilities of the individual in a manner that is consistent with their status as a free and autonomous entity.	18. Toto develop solutions to social issues through the application of research and analytical techniques derived from the social sciences.
	19. To utilize information technologies in an efficacious manner within the context of learning and research processes, while simultaneously cultivating an awareness of the pertinent issues pertaining to security and privacy in digital environments.

A comparison of the specific aims of the two programs reveals that the 2018 SSC has 18 specific aims, while the 2024 SSC has 19. With the exception of the introductory sentences of the initial articles, both programs exhibit a number of fundamental differences and a degree of similarity. In terms of both expression and meaning, Article 1 is the closest in question. Nevertheless, the 2024 program is distinguished by its emphasis on active citizenship. The 2018 program places greater emphasis on Atatürk's principles and reforms than the 2024 special objectives. The items included in the 2018 program that are not included in the 2024 program are as follows:

- 3. To recognize that the tenets of the legal system are applicable to all individuals and organizations, and that all are subject to the same legal framework.
- 9. To hold the conviction that work is of significance in social life and that all professions are indispensable and esteemed.
- 16. To comprehend the significance and methodologies of attaining virtuous conduct through the adoption of national, spiritual, and universal values.

An analysis of the 2024 program reveals the absence of items 3, 9, and 16, which were included in the 2018 program, as well as their associated content. In particular, the expression of the binding nature of the rules of law and equality before the law in the third special purpose and the dignity of professions in the ninth special purpose have been identified as significant divergences when considered as concepts that society requires. It is noteworthy that an article comparable to the 16th article in the 2018 program is absent from the special objectives section of the new program, particularly given the centrality of the new education model in fostering virtuous individuals. Conversely, the principal divergences between the 2024 program and the 2018 program are evident in the following special purpose items:

- 6. To make predictions about what needs to be done to minimize the effects of disasters in our country
- 17. To be able to produce strategies and solutions for social problems as individuals with methodological knowledge of social studies
- 18. To produce ideas and solutions for social problems by using research and analysis methods of social studies.

It can be argued that the focus on disasters in the sixth special objective of the 2024 program was incorporated due to the natural disasters that Turkey has recently experienced. Conversely, an examination of the special objectives of the 2018 program reveals that the concept of disaster is not included therein. Incorporation of the concept of social studies into the special objectives of the 2024 program is a noteworthy

innovation. In the 2018 program, it is emphasized that this concept and its associated methodologies can be employed in the resolution of social issues.

A comparison of the 2018 and 2024 programs reveals that both include specific objectives pertaining to Türkiye culture and history. Article 4 of the 2018 program and Article 8 of the 2024 program, for instance, emphasize the importance of protecting cultural heritage. The concept of sustainability is of particular importance in the context of the sixth article in the 2018 program and the fifth article in the 2024 program, as it pertains to the necessity of questioning for sustainable life. While the sixth article of the 2018 program expresses a sensitivity to the protection of natural resources, the fourth article of the 2024 program indicates a common denominator in the awareness of the responsibility to protect these resources. The concept of economy, which is addressed in the eighth article of the 2018 program, is also included in the fifteenth article of the 2024 program. There is a shared objective of acquiring a fundamental understanding of economic principles. The concept of perceiving change and continuity, which is included in Article 10 of the 2018 program, is distinguished from the concept of change in science and technology by occupying a distinct position in Article 16 of the 2024 program. In the 2018 program, the subject of science and technology is addressed in articles 11 and 12. In contrast, the 2024 program incorporates this subject matter into articles 16 and 19, thereby affirming its continued significance. Conversely, the 2024 program incorporates a more pronounced emphasis on the principles of democracy and participation than the 2018 program. In the 2018 program, the concepts of democracy and participation are addressed in articles 14 and 15, while in the 2024 program, these concepts are addressed in articles 11, 12, 13 and 14.

As a member of society, the individual is thought to be conscious of their own identity and the responsibilities that accompany it. They are also aware of their role in maintaining social cohesion. In this context, it can be argued that the overarching objective of the social studies course is to instill in students the capacity to become effective citizens.

The skills, values, and competencies inherent to social studies curricula

The following section presents the findings on the inclusion of skills, values, and competencies in the 2018 and 2024 programs.

Skills in Social Studies Curricula

A comparison of the programs in terms of the skills they impart is provided in Table 3.

Table 3

Comparison of 2018 SSC and 2024 SSC in terms of Skills

2018	2024
Research	Basic thinking
Environmental literacy	Integrated thinking ↔ (Conceptual Skills)
Perceiving change and continuity	Higher order thinking
Digital literacy	Sampling time
Critical thinking	Chronological thinking
Empathy	Evidence-based inquiry ↔ (Subject Area Skills)
Financial literacy	Research
Entrepreneurship	Historical empathy
Observation	Understanding change and continuity
Map literacy	Self-recognition
Legal literacy	Self-management ↔ (Self Skills)
Contact	Self-organization

Table 3 (Continued)

2018	2024
Cooperation	Information
Recognizing stereotypes and prejudice	Digital
Using evidence	Financial
Decision making	Visual
Location analyses	Culture ↔ (Literacy skills)
Media literacy	Citizenship
Perceiving space	Data
Self-audit	Sustainability
Political literacy	Art
Problem-solving	Contact
Social inclusion	Cooperation ↔ (Social Life Skills)
Drawing and interpreting tables, graphs and diagrams	Social awareness
Using Türkiye correctly, beautifully and effectively	Harmony
Innovative thinking	Flexibility ↔ (Joint/combined Skills)
Perceiving time and chronology	Responsible decision-making
Total 27 skills	

One of the principal distinctions between the 2018 and 2024 programs is the ease with which the requisite skills can be identified in a tabular format in the 2018 program. However, in the 2024 program, as seen in Table 3 above, the skills are divided into distinct titles and are not presented in a consolidated format within the program. In the 2024 program, a distinct title is not assigned to the skills section. In the process of creating the aforementioned table, the following skills were identified and allocated titles: conceptual skills, field skills, and literacy skills, which were grouped under the title "Basic Philosophy and Specific Objectives of the Social Studies Course" in the 2024 program; and self, social life, and common/unified skills, which were grouped under the title "Cross-Program Components (Social-Emotional Learning Skills, Values, Literacy Skills)."

It can be observed that the 27 skills included in the 2018 program encompass a diverse range of subject areas. It was established that the 27 skills in the 2024 program are categorized into distinct sub-headings. In the 2024 program, while the field skills were transferred, the expression "etc." was used after the ability to perceive change and continuity, and other skills were not mentioned. In the 2018 program, it was established that the skills of 'environmental literacy, media literacy and political literacy' were not among the literacies enumerated in a discrete section of the 2024 program. Furthermore, the skills of 'recognizing stereotypes and prejudice, location analysis, perception of space, self-control, innovative thinking' are not included in the 2024 program. Despite the 2024 curriculum's omission of "entrepreneurship skills, problem-solving, social participation, drawing and interpreting tables, graphs and diagrams, using Turkish correctly, beautifully and effectively" under the heading of "Cross-Program Components (Social - Emotional Learning Skills, Values, Literacy Skills)," these skills are nevertheless included in the sub-headings of the tables within the learning areas of the program. Entrepreneurship, social participation and reading were included under the heading of 'field skills.' Problem-solving skills were included under the heading of 'relationships between skills.' The correct and effective use of Türkiye was included under the heading of 'Principles for the Implementation of the Social Studies Curriculum.'

One of the primary distinctions between the 2024 program and the 2018 program is the incorporation of skills. In the 2018 program, the names of the fundamental skills are provided in a table under a distinct heading. Additionally, the skills that should be acquired while processing learning areas are also outlined. In contrast, the 2024 program provides illustrative examples of the application of skills under the heading of teaching and learning practices, which is intended to offer a more practical and accessible approach. Furthermore, the 2024 curriculum incorporates the concept of "tendency," which serves to transform the existing skills into behaviors. This concept is defined in the program as 'mental habits covering both cognitive

and affective characteristics'. These dispositions encompass the following concepts: curiosity, self-efficacy/self-belief, responsibility, playfulness, creativity, questioning, original thinking, self-confidence, specialization, independence, empathy, analytical thinking, truth-seeking, and critical thinking. The concepts of "empathy and critical thinking," which were previously included as skills in the 2018 program, have been incorporated into the 2024 program as dispositions.

Values in social studies curricula

Table 4 presents a comparative analysis of the 2018 and 2024 programs in terms of their underlying values.

Table 4

A Comparative Analysis of the 2018 and 2024 SSC in Relation to Values Education

Values	2018	2024
Justice	✓	-
The importance of family unity	✓	-
Family integrity	-	✓
Independence	✓	✓
Peace	✓	-
Scientificity	✓	-
Diligence	✓	✓
Solidarity	✓	-
Sensitivity	✓	✓
Integrity	✓	✓
Aesthetics	✓	✓
Equality	✓	-
Freedom	✓	-
Respect	✓	✓
Love	✓	✓
Responsibility	✓	✓
Savings	✓	✓
Patriotism	✓	✓
Benevolence	✓	✓
Friendship	-	✓
Modesty	-	✓
Cleaning	-	✓
Privacy	-	✓
Patience	-	✓
Healthy living	-	✓
18 Values in Total		

A total of 18 values were included in the 2018 and 2024 programs. The 2024 program incorporates the following new values: 'privacy, patience, healthy life, cleanliness, modesty, friendship.' Additionally, the value of 'giving importance to family unity' from the 2018 program has been modified to 'family integrity' in the 2024 program. The values of justice, peace, science, solidarity, equality, and freedom, as outlined in the 2018

program, were not included in the 2024 program. Notably, the 2024 program excludes concepts included in the 2018 program, such as legal rules, legal literacy, justice and equality.

In the 2018 program, values education, which is presented in a table and under a heading, is included in the 2024 program under the heading of 'Cross-Program Components (Social - Emotional Learning Skills, Values, Literacy Skills).' This is consistent with the competencies delineated in the skills section. Furthermore, the 2024 program outlines the use of specific pedagogical approaches, namely value explanation, value analysis, and learning through action, to facilitate the acquisition of values among students. The aforementioned explanation regarding values education is absent from the 2018 program.

The competencies included in social studies curricula

The evaluation of the programs in terms of the qualifications framework is presented in Table 5.

Table 5

A Comparative Analysis of the 2018 SPDOP and the 2024 SSC in terms of Competencies

	2018	2024
Communication in the native language	✓	-
Communication in foreign languages	✓	-
Mathematical competence and basic competences in science/technology	✓	-
Digital competence	✓	-
Learning to learn	✓	-
Social and citizenship-related competences	✓	-
Initiative and entrepreneurship	✓	-
Cultural awareness and expression	✓	-

The eight key competencies identified in the Turkish Qualifications Framework, which were included in the 2018 program, are not included in the 2024 program. In the 2018 program, the term "key competencies" is defined as the skills that students will require in their personal, social, academic, and professional lives at the national and international levels. The exclusion of the aforementioned key competencies from the 2024 program may result in a lack of continuity and coherence in the curriculum. Furthermore, the 2018 program does not provide any information regarding the methodology employed to teach and develop the aforementioned key competencies.

The results of the analysis of the outcomes in the social studies curricula

The results pertaining to the quantitative structure of the curricula outcomes are presented in Table 6.

Table 6

A Comparative Analysis of the 2018 and 2024 SSC Outcomes

Classroom	2018	2024
Grade 4	33	17
Grade 5	33	19
Grade 6	34	19
Grade 7	31	17
Total	131	72

A principal distinction between the 2018 and 2024 programs is the utilization of the concept of 'learning outcomes' in the 2024 program, as opposed to the term 'outcome'. Furthermore, an examination of the table reveals significant differences in the number of outcomes between the 2018 and 2024 programs. The 2018 program encompasses a total of 131 outcomes across all grade levels. The number of learning outcomes was reduced by 59. Additionally, the 2024 program identified 72 learning outcomes. The 2024 program incorporates the concept of 'school-based planning' at all grade levels, yet the learning outcomes remain unspecified. The program stipulates the time allocated for projects and social activities, to be carried out by the council of teachers during the year. It was observed that the number of learning outcomes in the 2018 program was reduced by half in all grade levels in comparison to the 2024 program.

The implementation of social studies curricula is guided by a set of principles

The results of the comparative analysis of similar and different elements pertaining to the issues and principles to be taken into account in the implementation of the curricula are presented in Table 7.

Table 7

A Comparative Analysis of the 2018 and 2024 SSCs in terms of Their Respective Implementation Principles

2018	2024
Interdisciplinary approach	Türkiye Century Education Model
Basic Principles of Social Studies Teaching	Interdisciplinary and context-based approach
Reflective thinking	Positive Classroom Climate
Lifelong learning	Student level and environmental conditions
Concept teaching approaches	Appropriate assessment and evaluation
Historical sensitivity and national consciousness	Holistic perspective
Utilizing out-of-school environments	Different teaching materials
Supported by literary products	Student-centered
Current and controversial issues	Differentiation
Digital citizenship	Historical characters

The issues to be considered in the implementation of the 2018 and 2024 Social Studies Curriculum are addressed in 10 separate articles. Article 1 of the 2024 program posits that the fundamental tenets of the Social Studies Curriculum will be delineated in accordance with the principles and methodologies espoused in the 'Türkiye Century Education Model Common Text.' Article 1 of the 2018 program places particular emphasis on the interdisciplinary structure of the social studies course. Article 2 of the 2024 curriculum highlights the significance of fostering a positive classroom environment through student engagement. In contrast, the 2018 curriculum underscores the necessity of integrating the fundamental tenets of social studies instruction (such as locality and topicality) to achieve the desired learning outcomes.

Article 3 of the 2018 program states that the teaching of Social Studies should adopt a dual approach, combining the disciplines of Social Studies as Social Science and Social Studies as Reflective Thinking. In contrast, the 2024 program outlines the necessity for teachers to plan lessons with an interdisciplinary and context-based approach. Article 4 of the 2018 curriculum highlights the significance of lifelong learning in the transmission of values and skills, whereas Article 5 of the 2024 curriculum underscores the necessity for teachers to consider student levels and environmental conditions when planning lessons. In Article 5 of the 2018 program, the importance of concept teaching is highlighted, and it is emphasized that attention should be paid to avoid confusion of meaning and confusion of concepts. In contrast, the 2024 program places greater emphasis on the development of skills, values and tendencies, and states that these should not be evaluated using grades. Instead, the development of the student should be followed through appropriate measurement and evaluation tools.

Article 6 of the 2018 curriculum identifies the value of fostering historical sensitivity and national consciousness through the evaluation of national holidays and significant events. In contrast, the 2024 curriculum emphasizes the importance of learning and teaching experiences in providing students with a comprehensive perspective. Article 7 of the 2018 curriculum identifies the value of utilizing out-of-school environments in social studies instruction. The 2024 curriculum, however, places greater emphasis on the utilization of diverse instructional materials aligned with students' readiness levels. The eighth article of the 2018 curriculum highlights the importance of providing support for the social studies course through the use of literary and artistic materials, both traditional and modern. The 2024 curriculum, however, places greater emphasis on diversifying learning evidence in a manner that prioritizes the student as the focal point and ensures their active involvement.

The ninth article of the 2018 program highlights the significance of employing diverse discussion techniques in the pedagogical approach to current and contentious matters pertaining to acquisitions. Conversely, the 2024 program indicates that the newly introduced differentiation section will not be incorporated into the textbooks and will instead be accessible as e-content. In the tenth article of the 2018 program, it is stated that curricular and extracurricular activities should be included with the objective of enhancing students' digital citizenship competencies, taking into account the developments in digital technology. In the final article of the 2024 program, it is emphasized that there is a need to move beyond mere memorization of historical characters' biographies. Instead, students should be encouraged to gain a deeper understanding of the significance of these figures' works and contributions to their respective fields.

Learning Areas and Assessment and Evaluation Dimensions in Social Studies Curricula

The 2018 and 2024 programs describe the structure of the learning areas and present an overview of the distinctive and analogous elements of the measurement and evaluation approach. The findings are presented in tabular form.

Learning Areas in Social Studies Curricula

The comparison of the learning areas of the program is given in Table 8.

Table 8

Comparison of 2018 SSC and 2024 SSC in terms of Learning Areas

2018	2024
Individual and Society	Living Together
Culture and Heritage	Our Home is the World
People, Places and Environments	Our Common Heritage
Science, Technology and Society	Our Living Democracy
Production, Distribution and Consumption	Economics in Our Lives
Active Citizenship	Technology and Social Sciences
Global Connections	
Total 7	Total 6

An analysis of Table 8 reveals that while the 2018 program encompassed seven learning areas, this number was reduced to six in the 2024 iteration. One of the most significant changes in the program is the replacement of the concept of learning area with the term 'content framework' in the 2024 version. There has been a comprehensive restructuring of the nomenclature of the learning areas or content frameworks in the programs. Nevertheless, A thorough evaluation of the content of the learning areas reveals a series of significant transformations. The "individual and society" learning area has been transformed into the "living together" content framework. Similarly, the "science, technology and society" learning area has been

transformed into the "technology and social sciences" content framework. Furthermore, the "culture and heritage" learning area has been transformed into the "our common heritage" content framework. The "production, distribution and consumption" learning area has been transformed into the "economy in our lives" content framework. Finally, the "active citizenship" learning area has been transformed into the "our home is the world" content framework. Despite the absence of a dedicated learning area for global connections, the content acquired for this purpose has been reallocated to other content frameworks.

The overarching objective of the 'Living Together' content framework within the 2024 program is to provide students with a comprehensive understanding of the social studies course. In the 2018 program, the 'Individual and Society' learning area is primarily concerned with sociology, psychology and social psychology, with a particular focus on the processes of identity formation at the individual and collective levels. The content framework of 'The World as Our Home' refers to a number of geographical and political factors, including the use of maps, the geographical conditions of the countries in question, the effects of disasters, and the role of the country in question in solving global problems. It also mentions of the characteristics of neighboring countries and the location characteristics of the country in question. In the description of the 'People, Places and Environments' learning area, it was noted that it is oriented towards geography and focuses on developing environmental literacy, map literacy, and spatial perception skills. The content framework of 'Our Common Heritage' encompasses a vast array of historical topics, from the evolution of games and toys to the rise of Anatolian and Mesopotamian civilizations, and the establishment of the first Turkish states and the subsequent Ottoman history. It was established that the 'Culture and Heritage' learning area is oriented towards history and places an emphasis on cultural heritage.

Measurement and evaluation approaches in social studies curricula

The findings regarding the perspective from which measurement and evaluation approaches are approached in social studies teaching programs are presented below. Table 9 shows the comparison of the measurement and evaluation findings of both programs.

Table 9

Comparison of 2018 SSC and 2024 SSC in terms of Measurement and Evaluation

Measurement and Evaluation Tools	2018	2024
Holistic graded planning key	-	✓
Checklist	-	✓
Learning diary	-	✓
Observation form	-	✓
Performance task	-	✓
Worksheet	-	✓
Self-assessment form	-	✓
Group evaluation form	-	✓
Anecdote	-	✓
Structured grid	-	✓
Diagnostic branched tree	-	✓
Interview	-	✓
Peer assessment	-	✓

An analysis of Table 9 reveals that none of the measurement and evaluation tools are included in the 2018 program. One of the rare common features of the 2018 and 2024 programs is that measurement and evaluation approaches are given about half a page. In the 2018 program, the assessment and evaluation approach included assessments for general education programs rather than social studies courses. In the 2024 program, the concept of measurement and evaluation underwent a transformation, being replaced by the term "learning evidence.". In this sense, learning evidence is structured on the basis of formative and process-oriented assessment.

DISCUSSION AND CONCLUSIONS

This study compared the social studies curricula of 2018 and 2024. In order to facilitate an analysis of the similarities and differences between the two curricula, a comprehensive evaluation was conducted. This evaluation involved the analysis of the formal structure, basic philosophy, specific objectives, skills, values, competencies, achievement/learning outcomes, implementation principles of the programs, learning domains, and measurement and evaluation dimensions of the programs. The findings of this evaluation are in the findings section. When evaluated in terms of the formal structure of the programs, it was found that the 2018 programs are far from being examples of activities that add value to teachers in terms of teacher guidance and measurement and evaluation criteria. In this sense, Kalayci & Baysal's (2020) study, which comparatively analyzes the 2005, 2017, and 2018 curricula, asserts that the 2005 curriculum is comparatively adequate in its guidance of educators, particularly in relation to other curricula. Conversely, the 2018 curriculum is found to exhibit deficiencies when evaluated against the established criteria for a curriculum. The 2024 program can also guide the teacher in terms of guiding teachers in terms of detailed explanations in the title of learning-teaching experiences in the learning areas and the measurement and evaluation tools that should be used in the learning areas.

When the programs were examined in terms of basic philosophy, it was found that the 2018 program does not include a specific title in this area. The 2024 program, on the other hand, includes the title "Basic Philosophy of Social Studies Course." In the study prepared by Çakmak, Kaçar & Akgün (2023), which included the opinions of field educators in the social studies curriculum, it was emphasized that one of the dimensions that had the least positive effect on the 2018 curriculum was the philosophy dimension. Under this heading, specific objectives are also included and the rationale for the creation of the program is stated as follows: "The Social Studies Curriculum has been developed to provide individuals with the skills they need in social issues based on the changing and developing world conditions (MEB, 2024).

In terms of specific objectives, the 2024 program contains 19 specific objectives, while the 2018 program contains 18 specific objectives. Although there are many differences regarding specific objectives, it can be said that some main themes and concepts continue to be influential in the program. Examples of this are the common use of the concepts of 'democracy, participation, Turkish history, and effective communication.' It can be seen that the critical thinking skill included in the 2018 program is not included in the 2024 program. Studies on critical thinking show a positive correlation between critical thinking skills and academic achievement in children (Akbiyık, 2002; Akbiyık & Seferoğlu, 2006; Çam, 2006; Kurnaz, 2007). In the 2024 curriculum, the critical thinking skill, which is not included in the special objectives section, is included as 'critical looking' in the tendencies in learning areas and as 'critical thinking' in the relationships between skills. The incorporation of critical thinking skills within the learning domains of the 2024 SSC can be regarded as a beneficial development, as it serves to facilitate the process.

It should not be forgotten that the social studies course is effective for developing environmental awareness (Ergin, 2011; Bülbül & Yılmaz, 2019). In the values section of the 2018 program, unlike the 2024 program, root values are included. These root values are 'justice, friendship, love, responsibility, honesty, helpfulness, self-control, patience, respect, patriotism' (MEB, 2018). Among the related core values, the values of friendship, patience, respect, helpfulness and patriotism were included in the 2024 program. In the study conducted by Öztürk & Kafadar (2020) evaluating the 2018 SSC, it is stated that values are considered to be

the most important part of the program. In the study conducted by Uğur, Coşkun Keskin ,and Şenel (2022) evaluating teachers' opinions on the 2018 program, it is concluded that teachers were able to teach students skills and values without any problems with the activities they did inside and outside the classroom. In the study conducted by Demirbaş & Demir (2022), it was also found that the outcomes of the 2018 SSC were significantly compatible with the key competencies. However, when comparing the programs in terms of competencies, the Türkiye Qualifications Framework is not included in the 2024 program.

The present study has been designed to analyze and compare the social studies curricula. It is expected to contribute to the existing literature by comparing the two curricula in terms of form and content. Researchers can conduct studies on the applicability of the 2024 program in the field, and they can also conduct studies to determine whether the newly published textbooks are suitable for the 2024 program. In the 2024 Social Studies Curriculum, research can be conducted on the functioning of the 'Virtue-Value-Action' model. The 2024 SSC can be utilized to assess students' comprehension of the literacy section, which is allocated a substantial portion of the assessment. The delivery of seminars and in-service training in 2024 can facilitate the operationalization of SSC.

REFERENCES

- Akbıyık, C. (2002). *Critical thinking tendencies and academic success*. (Master's Thesis). Hacettepe University Institute of Educational Sciences, Ankara.
- Akbıyık, C. & Seferoğlu, S. S. (2006). Critical thinking dispositions and academic achievement. *Çukurova University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 90-99.
- Alanka, D. (2024). Content analysis as a qualitative research method: a theoretical framework. *Kronotop Journal of Communication*, 1(1), 62-82.
- Arslan, E. (2021). *The role of touristic consumption in identity construction*. (Unpublished PhD Thesis). Anadolu University Institute of Social Sciences, Eskişehir.
- Arslan, E. (2022). Validity and reliability in qualitative research. *Pamukkale University Journal of Institute of Social Sciences*, 51(1), pp. 395-407
- Aziz, A. (2015). *Research and method techniques in social sciences*. Ankara: Nobel.
- Baltacı, A. (2018). Sampling methods and sample volume problematic in qualitative research. *Bitlis Eren University Journal of Social Sciences*, 7(1) pp. 231-74.
- Berg, B. L. & Lune, H. (2015). *Qualitative Research Methods in Social Sciences*. (Trans. Edt. H. Aydın). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Bobbitt, J. F. (2017). *Education program*, (Translated by M. E. Rüzgar), Ankara: Pegem.
- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge: Harvard University.
- Bülbül, Y., & Yılmaz, A. (2019). Prospective social studies teachers' views on the concepts of environment, environmental education and environmental citizenship. *International Journal of Social Sciences Education*, 5(2), 165-183.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Scientific Research Methods in Education*. Pegem
- Çakmak, Z., Kaçar, T. & Akgün, İ. H. (2023). The views of social studies field educators on the social studies curriculum: A Q method analysis. *Van Yüzüncü Yıl University Journal of Faculty of Education*, 20(2), 666-689. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1290854>
- Çam, B. (2006). *The relationship between visual reading levels of primary school students and their academic achievements in reading comprehension, critical reading and Turkish course*. (Master's Thesis). Osmangazi University Institute of Social Sciences, Eskişehir.
- Çelikkaya, T., & Kürümlüoğlu, M. (2018). Teachers' views on the renewed social studies curriculum. *International Journal of Turkish Educational Sciences*,(11), 104-120.
- Choi, Y. & Wagner, K. (2015). Subject matters of social studies, in M. F. He, B. D. Schultz, W. H. Schubert (Eds.) *The SAGE guide to curriculum in education*, (36-44 pp.) SAGE
- Çiftçi, B., & Akça, D. (2019). Comparison of 2005 and 2018 social studies teaching programs' geographical skills and geographical acquisition areas. *Journal of New Approaches in Education*, 2(1), 33-59.
- Çoban, O. & Akşit, İ. (2018). Comparison of 2005 and 2017 social studies curricula in terms of learning domain, outcome, concept, value and skill dimensions. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(1), 479-505.
- Cochran, W. G. (2007). *Sampling techniques*. New York: John Wiley & Sons.

- Creswell, J. W. (2009). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Demirbaş, İ., & Demir, F. B. (2022). Examining the 2018 social studies curriculum in terms of turkey competencies framework. *Uşak University Journal of Educational Research*, 8(1), 1-11. <https://doi.org/10.29065/usakead.1036175>
- Eker, S. (2020). Comparative analysis of social studies curriculum and 2018 social studies curriculum. *Al Farabi International Journal of Social Sciences*, 5(1), 86-103.
- Er, A. R., & Bayındır, N. (2015). Determination of social studies course teachers' views on value acquisition and curriculum related to the teaching of history subjects. *Uşak University Journal of Social Sciences*, 8(4), 357-379.
- Erden, M. (2015). *Introduction to educational science*. Ankara: Arkadaş.
- Ergin, E. (2011). *Teachers' opinions on the role of social studies course in developing environmental consciousness (Elazığ province example)*. (Master's Thesis). Fırat University Institute of Social Sciences, Elazığ.
- Kalaycı, N., & Baysal, S. B. (2020). Comparative analysis of social studies curricula (2005-2017-2018). *Afyon Kocatepe University social sciences journal*, 22(1), 106-129.
- Koçoğlu, E. & Aydın, M. (2017). Analysis of 2017 social studies program according to field experts within the framework of 2005 program. *International Journal of Social Science Research*, 6(1), 61- 74.
- Korkmaz, İ. (2023). Education program: design and development. In A. Doğanay (Ed.), *Teaching Principles and Methods* (pp. 3-38). Ankara: Pegem.
- Kurnaz, A. (2007). *The effect of skill and content based critical thinking instruction on students' critical thinking skills, achievement and attitudes in elementary school fifth grade social studies course*. (Doctoral Dissertation). Selçuk University Institute of Social Sciences, Konya.
- Kuru, G., & Şimşek, A. (2020). Comparison of 2005 and 2018 social studies textbooks' teaching of course-specific skills. *Kastamonu Education Journal*, 28(6), 2410-2423. doi:10.24106/kefdergi.702220
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. New York: Sage.
- MEB. (2018). *Social studies course curriculum (Primary and Secondary School 4th, 5th, 6th and 7th grades)*. Ankara: MEB Publications.
- MEB. (2024). *Social studies course curriculum (4th, 5th, 6th, 7th and 8th grades): Turkey century education model*. Ankara: MEB Publications.
- Memişoğlu, H. & Köylü, G. (2015). Social studies teachers' views on problems and solutions in social studies course. *Turkish Studies*. 10(11), p. 1099-1120.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- NCSS (1994). *Expectations of Excellence: Curriculum Standards for Social Studies*, Washington.
- NCSS (2010). *National Curriculum Standards for Social Studies: Chapter 2-The Themes of Social Studies*. <https://www.socialstudies.org/national-curriculum-> (Accessed 28.06.2024).

- Önlen, M., Tatan, M., & İbret, B. Ü. (2020). Comparative analysis of 2005-2018 social studies curriculum 5th, 6th and 7th grade achievements according to the renewed bloom taxonomy. *Journal of Scientific Research in Turkey*, 5(1), 1-13.
- Özçelik, D. A. (2016). *Curriculum and instruction (general teaching method)*. Pegem.
- Özmen, C. (2015). Social studies in the world and in our country. In C. Dönmez and K. Yazıcı (Eds.) *Social studies teaching* (3-19 pp.). Ankara: Pegem.
- Öztürk, C., & Kafadar, T. (2020). Evaluation of 2018 social studies curriculum. *Trakya Education Journal*, 10(1), 112-126.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. (3rd ed.). London: Sage
- Ross, W. (2014). The struggle for social studies curriculum. In W. Ross (Ed.) *The Social Studies Curriculum Purposes, Problems, and Possibilities* (17-36. pp.). State University of New York Press.
- Ross, W. (2020). History and social studies curriculum. In Oxford Research Encyclopedia of Education. Oxford. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.1062>
- Şiraz, F. (2020). *Understanding social studies teaching programmes as a political text in the context of citizenship education*. (Doctoral Dissertation) Gaziantep University Institute of Educational Sciences, Gaziantep.
- Strauss, A. & Corbin, J. (2014). *Fundamentals of qualitative research techniques*. New York: Sage Publications.
- Tan, Ş. (2005). *Planning and evaluation of teaching*. Ankara: Pegem.
- Tay, B. (2017). Comparison of 2005 social studies course curriculum and 2017 social studies course draft curriculum, *International Journal of Eurasia Social Sciences*, (8)27, pp. (461-487).
- Taylor, F. (2009). Authentic internet in the EFL classroom. *Modern English Teacher*, 18(1), 5-9.
- Turan, S. (2019). Examining the 2018 social studies curriculum's interdisciplinary structure. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2(2), 166-190.
- Uğur, A., Coşkun Keskin, S., & Şenel, T. (2022). Social studies teachers' views on the 2018 social studies curriculum. *Teacher Education and Training*, 3(1), 17-37. <https://doi.org/10.55661/jnate.985816>
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. Ids Practice Paper In Brief.
- Yalçınkaya, E. (2015). Measurement and evaluation in social studies teaching. In R. Sever (Ed.), *Social studies teaching* (pp. 411-451). Ankara: Nobel.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Qualitative research methods in social sciences*. Seçkin.
- Yıldırım, Y., & Çalışkan, A. (2024). Comparative analysis of 2024 social studies curriculum with 2005, 2015 and 2018 curricula. *International Journal of Western Black Sea Social and Human Sciences*, 8(1), 108-142. <https://doi.org/10.46452/baksoder.1485390>